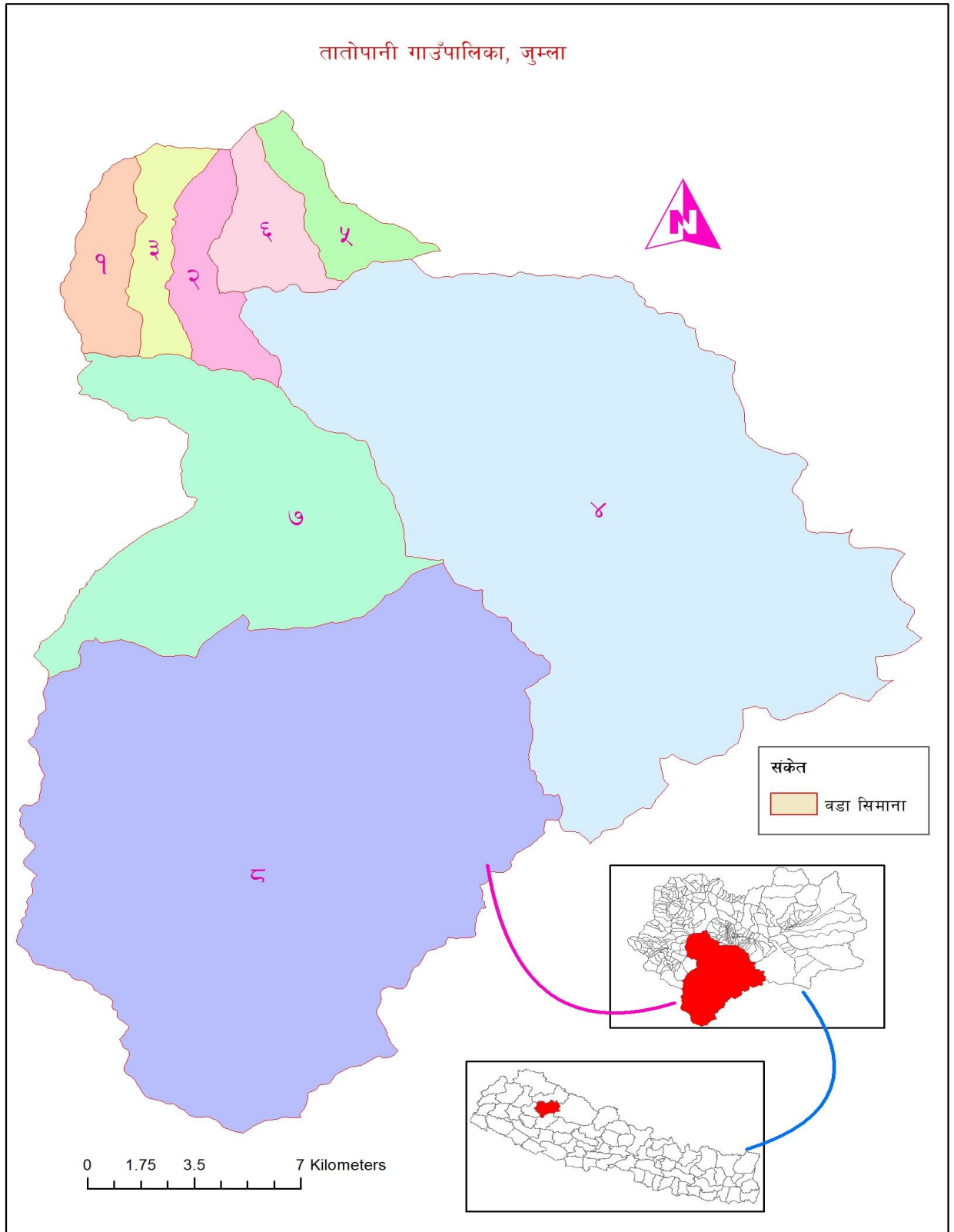

गाउँ वस्तुगत विवरण २०७४

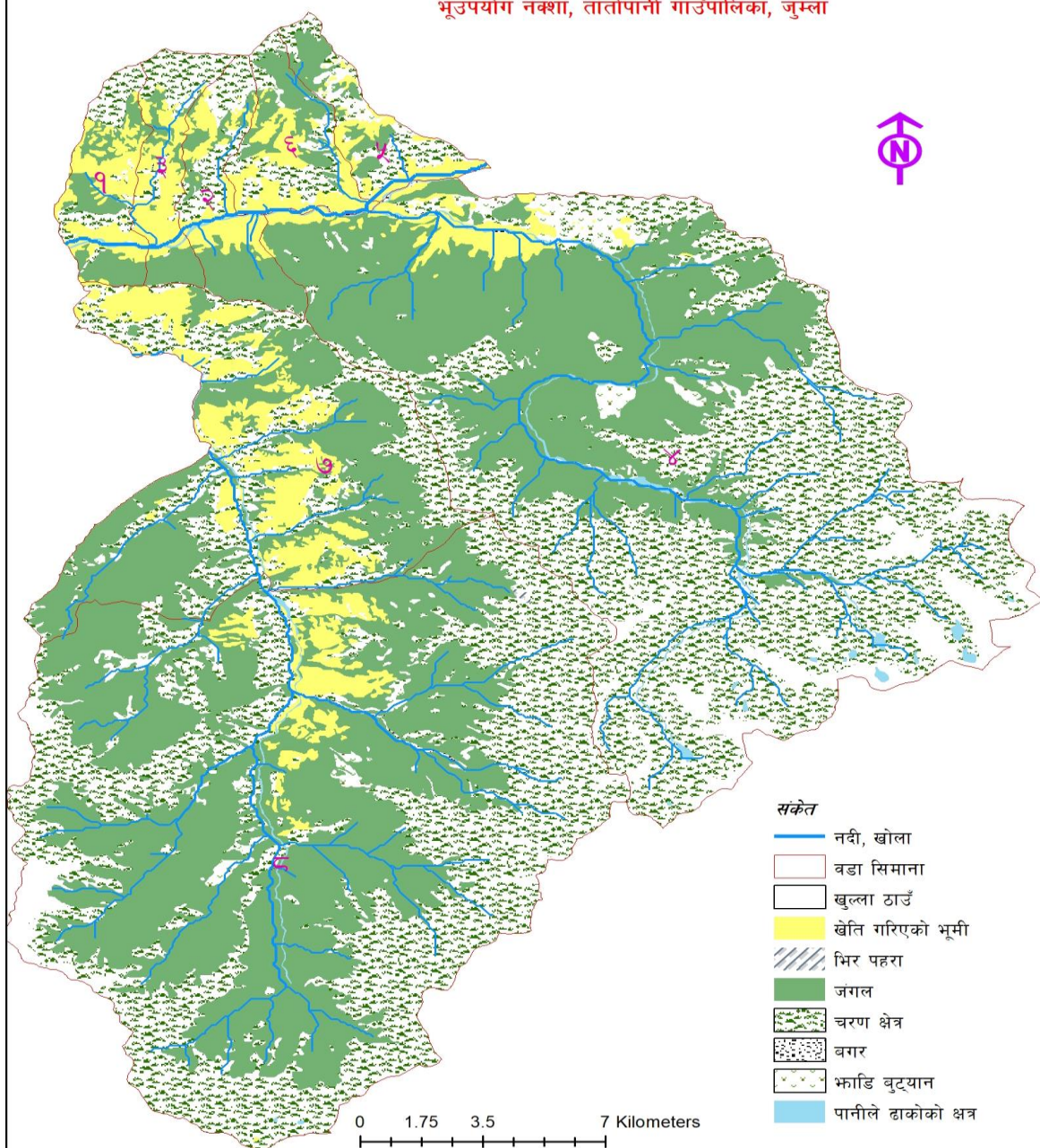

तातोपानी गाउँपालिका
जुम्ला, कर्णाली प्रदेश
२०७५ जेष्ठ

प्रदेश, जिल्ला र गाउँपालिका छुट्टिने नक्सा

भूउपयोग नक्शा, तातोपानी गाउँपालिका, जुम्ला

दस्तावेज	गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)
प्रकाशक	तातोपानी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सहायक	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग	सामुदायिक विकास कार्यक्रम Community Development Programme (CDP) सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो ब.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org
मिति	२०७५ जेष्ठ
वेबसाइट	http://www.tatopanimun.gov.np/

तातोपानी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तातोपानी, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

नमुना प्रकाशकीय

तातोपानी गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुस्थिति भल्कने गरि गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई नेपालको संविधान र अन्य कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सम्पन्न गरेको छ । संवैधानिक रुपमा प्राप्त जिम्मेवारीलाई सहज र प्रभावकारी रुपमा पुरा गर्नका लागि आवश्यक सूचना र यस्को विस्लेषण प्रमुख आधार हो । नविनतम अभ्यासको रुपमा रहेका संघीय शासन प्रणालीमा अभ्यस्त हुँदै गरेका स्थानीय तहको मुख्य जिम्मेवारीका रुपमा रहेको सेवा प्रवाह, राजश्व संकलन र योजनावद्ध विकासका लागि वस्तुगत विवरणको तयारी अपरिहार्य आवश्यकता छ ।

संघीय शासन व्यवस्थाको रुपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारित संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमा सचेत समेत गराएको छ । गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा गाउँ विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा तातोपानी गाउँपालिको गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृत्यालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, गाउँ विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस गाउँपालिकाको विकास र सम्मृद्धिको सपना सबैको एकता, साभ्भा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
अध्यक्ष

तातोपानी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तातोपानी, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

नमुना दुई शब्द

नवगठित गाउँपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ। विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ। जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकामा रहेको छ। स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ। स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभई सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७४ र स्थानीय शासन ऐन सम्बन्धी विधेयकमा अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पाउँदै वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाउँपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति भत्किने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ।

गाउँ वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ। यस विवरणले गाउँपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साभेदार गैसस, निजी क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छ। समय, स्रोत र साधनको सिमितता बावजुद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरीएको यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशि व्यक्त गर्न चाहन्छु। पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमि कमजोरीहरुलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लगिने छ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको विकास प्रकृया, शासन सञ्चालन र व्यवस्थापन सहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेको छु।

धन्यवाद !

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४ तयारीका चरण	२
१.४.१ सहमती निर्माण	३
१.४.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण	३
१.४.४ तथ्यांक संकलन	४
१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी	४
१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी	४
१.४.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन	४
१.४.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	४
१.५ सीमा	५
परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था	६
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	६
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	६
२.४ धरातलीय अवस्था	७
२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता	७
२.७ विकासका सम्भावनाहरु	८
२.८ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिबी	८
३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	९
३.२ जनघनत्वको अवस्था	९
३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	११
३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण	११
३.७ वैवाहिक स्थितिअनुसार जनसंख्या विवरण	१२
३.८ घरमुलीको विवरण	१२
३.९ अपागताको आधारमा जनसंख्या	१३
३.१० आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण	१३
३.११ बसोबासका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	१४
३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७३ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)	१४
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था	१
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१
४.१.२ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण	१
४.१.३ जग्गाको किसिम	२
४.१.४ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	२
४.१.५ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण	२
४.१.६ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण	३
४.२ कृषि तथा पशु विकास	३
४.२.१ सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	३
४.२.२ कृषि कार्यका लागि जग्गाको प्रयोग सम्बन्धी विवरण	४
४.२.४ अन्नवाली तथा दलहनवाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण	५
४.२.५ तरकारी वाली तथा फलफूल उत्पादन सम्बन्धी विवरण	५
४.२.६ खाद्यान्न उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	६
४.२.७ खाद्यान्न वालीमा लाग्ने रोग तथा किरा	६
४.२.८ कृषि उपजमा लाग्ने रोग कीरा	७
४.२.९ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	७
४.२.१० पशुपन्छी पालन तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण	७
४.२.११ पशुपन्छी पालन तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण	८
४.२.१२ पशुपन्छीजन्य उत्पादन बिक्री वितरण सम्बन्धी विवरण	८
४.२.१३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	९
४.२.१४ व्यवसायिक सिपयुक्त तालीम सम्बन्धी विवरण	९
४.२.१५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण	१०
४.२.१६ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन विवरण	१०
४.२.१७ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन (फर्म) सम्बन्धी विवरण	११
४.२.१८ स्थानीय बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण	११
४.३ पर्यटन विकास	११
४.३.१ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण	११
४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण	१२
४.४ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	१३
४.५ सहकारी सम्बन्धी विवरण	१३
४.६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	१३
४.७ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था	१५
४.८ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	१५
४.९ हाट बजार, स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण	१५
४.१० बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण	१५
४.११ आयात तथा निर्यातको अवस्था	१६
४.१२ श्रोत नक्शाहरु	१६
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था	१७
५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास	१७
५.१.१ पाँच वर्ष भन्दा भन्दा माथिको साक्षरता विवरण	१७
५.१.२ साक्षरताको अवस्था	१७
५.१.३ शैक्षिक अवस्था	१८
५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	१८
५.१.५ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	१९
५.१.६ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण	१९

५.१.७ विद्यालयको भौतिक अवस्था	१९
५.१.८ शिक्षक विवरण	२०
५.१.९ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर	२०
५.१.१० आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	२०
५.१.११ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	२१
५.१.१२ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था	२१
५.१.१३ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	२१
५.१.१४ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण	२१
५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था	२२
५.१.१६ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या	२२
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	२२
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	२२
५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण	२३
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण	२३
५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था	२४
५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	२४
५.२.११ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण	२७
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई	२७
५.३.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार	२८
५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था	२८
५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण	२८
५.३.४ खानेपानीका मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण	२९
५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण	२९
५.३.६ कामदारको रूपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका	२९
५.३.७ बालक्लव तथा संजालको विवरण	३०
५.३.८ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको अवस्था	३०
५.३.९ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था	३०
५.४ युवा तथा खेलकुद र मनोरन्जन	३१
५.४.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	३१
५.४.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	३१
५.४.३ युवा क्लव सम्बन्धी विवरण	३२
५.४.४ युवा सुर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण	३२
५.५ कला, भाषा तथा संस्कृति	३२
५.५.१ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा	३२
५.५.२ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला	३३
५.६ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण	३३
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति	३३
६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	३५
६.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण	३५
६.२ चरन क्षेत्र	३६
६.४.१ विपदको प्रभाव	३६
६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	३७
६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती	३७
६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)	३८
६.४.५ विपदको असर विवरण	३८
६.४.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)	३९
६.५ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)	३९
६.६ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति	४०

७.१ यातायात पूर्वाधार	४१
७.१.१ सवारी सुविधा र रुट	४१
७.१.२ सडक सञ्जालको विवरण	४१
७.१.३ पैदल मार्गको विवरण	४१
७.१.४ पुल पुलेसाको विवरण	४२
७.१.५ सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण	४३
७.१.६ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण	४३
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	४३
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)	४४
७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	४४
७.३ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	४५
७.४ आवास तथा भवन	४५
७.४.१ घरको जगकोका आधारमा घरपरिवार	४५
७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी	४६
७.४.३ मापदण्ड अनुसार बनेका घर सम्बन्धी विवरण	४६
७.४.४ गाउँ नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन विवरण	४७
७.४.५ गाउँ नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन विवरण	४७
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	४८
८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था	४८
८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	४८
८.१.२ गाउँपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन	४९
८.१.३ गाउँसभा तथा गाउँकार्यपालिका सम्बन्धी विवरण	४९
८.१.४ गाउँपालिकाको अचल सम्पत्ति	५०
८.१.५ गाउँपालिकाको आय विवरण	५०
८.२ संघसंस्था सम्बन्धी विवरण	५१
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	५१
८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण	५१
८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण	५२
८.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण	५२
८.२.५ वाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त संस्था सम्बन्धी विवरण	५२
८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	५३
८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली	५३
८.३.१ गाउँपालिका ऐन, नीति, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु	५३
८.१.२ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट	५३
अनुसूची १: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	५५
अनुसूची २: विद्यालयको भौतिक अवस्था	५७
अनुसूची ३: शिक्षक विवरण	५९
अनुसूची ४: भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर	६१
अनुसूची ५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	६३
अनुसूची ६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	६४
अनुसूची ७: शैक्षिक गुणस्तरसंग सम्बन्धीत विशेष व्यवस्था	६५
अनुसूची ८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	६६
अनुसूची ९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा विवरण	६७
अनुसूची १०: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	६९
अनुसूची १० (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	६९
अनुसूची १० (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	९३

अनुसूची ११: गाउँ तथा नगरपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरुको विवरण	९९
सन्दर्भ सामग्री.....	१००

परिच्छेद १: परिचय

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्बन्धी कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था बमोजिम प्राप्त जिम्मेवारीलाई सहज र प्रभावकारी रूपमा पुरा गर्नका लागि गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमुख आधार हो । वस्तुगत विवरणले गाउँपालिका भित्रको समग्र पक्षको वस्तुस्थितिलाई प्रस्तुत गर्दछ । ले तयार गनआफ्नो क्षेत्रको वस्तुस्थिति भल्कने गरि गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई नविनतम अभ्यासको रूपमा रहेका संघीय शासन प्रणालीमा अभ्यस्त हुँदै गरेका स्थानीय तहको मुख्य जिम्मेवारीका रूपमा रहेको सेवा प्रवाह, राजश्व संकालन र योजनावद्ध विकासका लागि वस्तुगत विवरणको तयारी अपरिहार्य आवश्यकता छ ।

गाउँपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायत क्षेत्रको विद्यमान यथार्थ स्थिति भल्काउन आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तयार गरी तर्कपूर्ण, सिलसिलेवार र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गरिएको सूचनाको एकीकृत दस्तावेज वस्तुगत विवरण हो । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि स्तरीय विधि, औजार तथा प्रकृयाको अवलम्बन गर्नु जरुरी हुन्छ । तातोपानी गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिकाको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीतासँगै विकास प्रक्रियालाई द्रुततर तुल्याई जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । सहकारीता, समन्वय र सहअस्थित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साभेदारीको मर्मलाई समेत उच्च महत्व दिइएको छ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् ।

परिवर्तित नविनतम परिवेशमा स्थानीय सरकारले संविधान प्रदत्त अधिकार बमोजिमको अभिभारा पुरा गर्न गतिशिल विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र समृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ । यस कार्यका लागि नवनिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधिहरुबाट जनतामा स्वायत्तताको महसुस हुने गरी संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संसाधन तथा आर्थिक स्रोतको सिमिताका बावजुद उर्लदो जनआकांक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्यांक बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डिकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी जरुरी हुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम सातौँ आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने निर्देशित गरेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौँ आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो ।

वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयार गरी उपलब्ध गराइ यथासक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरेको छ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्ध विकासमा टेवा पुऱ्याउने छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँ क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानअनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४: ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्यांक संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तरगत, जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्वचित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४: दिग्दर्शनमा “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमतिअनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ सहमती निर्माण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था तथा उपलब्ध कार्यविधि अनुसार जिल्ला समन्वय समिति मार्फत सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रमसँग समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग परिचालन गरिएको छ । सामुदायिक विकास कार्यक्रमको क्षमता सुदृढीकरण मार्फत स्थानीय शासन प्रणालीमा सुदृढीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने रणनीति तथा कार्यक्रम अनुसार गाउँसभा, गाउँ कार्यपालिका र गाउँ विकास सरोकारवालासँग राय परामर्शका आधारमा गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा निर्धारित ढाँचा, तथ्याङ्कका विधि तथा प्रक्रिया अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस प्रक्रियामा विश्व खाद्य कार्यक्रमबाट प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग परिचालन गरिएको थियो । गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने उद्देश्यले कनकासुन्दरी अध्यक्षको संयोजकत्वमा निर्देशन समिति गठन गरी वस्तुगत विवरण तयारी कार्य गरिएको थियो ।

१.४.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँसभाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय गरियो । यसका साथै गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा गाउँ विकासका सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता र सहयोगमा उपलब्ध गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको वेबसाइट www.mofald.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

१.४.३ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण

गाउँ कार्यपालिकाको आयोजनामा गाउँसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र गाउँ विकास सरोकारवाला बीच साझा धारणा, बुझाई र कार्ययोजना तयार गर्न कार्तिक २३ गते गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यशालाको आयोजना गरियो । यस कार्यशालाको उद्देश्य गाउँ सभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा गाउँ विकासका सरोकारवाला बीच गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, वस्तुगत विवरण स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण औजार, विधि तथा प्रक्रिया र सम्बन्धित सरोकारवालाको सहभागिता, सहयोग र प्रतिवद्धता लगायत विविध पक्षका बारेमा जानकारी गराउने तथा छलफल गर्ने रहेको छ । अभिमुखिकरण कार्यक्रममा गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको विषय क्षेत्र, श्रोत, संकलन र विश्लेषणका औजार, तयारी विधि तथा प्रक्रियामा तर्जुमा प्रक्रियाबारे अन्तरक्रियामूलक छलफल गरी समान धारणा तथा बुझाई कायम गरीयो । यस क्रममा गाउँपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवद्धता बारे राय परामर्श गरी कार्यतालिका समेत तयार गरियो ।

१.४.४ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरीएको छ । प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक तथ्यांक संकलन फारम प्रयोग गरीएको थियो । द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो । तथ्यांक संकलनका लागि उपयोग गरीएका फारम **अनुसूची १०** मा प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरू, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरू प्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरू परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा विश्लेषण गरियो । प्राप्त तथ्याङ्क तथा विवरणलाई विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) रूपमा समेत विश्लेषण गर्ने प्रयास गरिएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई सम्भव भएसम्म विषयगत, वडागत, लैंगिक र जातीगत रूपमा खण्डीकृत गरी प्रस्तुत गर्ने प्रयास गरिएको छ । तथ्याङ्क न्यूनतम भएका विषय तथा सूचकहरूमा केन्द्रीय तथ्यांक विभागको साविक गाविसको तथ्यांकलाई हालको वडागत मानसँग मेलखाने गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रूपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरू मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरियो ।

१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निष्कर्ष बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध स्तरीय ढाँचा, स्थानीय परिवेश र विशिष्टता विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईइस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न गाउँपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । कार्यशालामा विषयगत रूपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा गरी सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता प्राप्त गरियो । यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस) र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरियो ।

१.४.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावालाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरु आइपऱ्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धि सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रुपमा खण्डीकृत र विषयगत रुपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रुपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

जुम्ला जिल्लामा अवस्थित तातोपानी गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगतको उच्च पहाडी विशेषता बोकेको गाउँपालिका हो । साविक लाम्ना, हाँकु, तातोपानी र ताम्ती गाविस मिलेर बनेको यो गाउँपालिका ५२५.५६ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । यस परिच्छेदमा यहाँको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरुलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरुमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

तातोपानी गाउँपालिका २८ डिग्री ५८ मिनेट ९ सेकेण्ड देखि २९ डिग्री १७ मिनेट ४५ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ० मिनेट ४७ सेकेण्ड देखि ८२ डिग्री १६ मिनेट ४८ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । समुन्द्री सतहको करिब २५०० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको यस गाउँपालिका जुम्ला जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम खलगां देखि करिब १० किमीको दुरीमा दक्षिण पश्चिम भागमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा गुठीचौर गाउँपालिका पश्चिममा तिला गाउँपालिका र कालिकोट जिल्ला र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला र उत्तरमा सिंजा गाउँपालिका र चन्दननाथ नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ५२५.५७ वर्ग किमी रहेको छ । यस गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	तातोपानी वडा नं. १-३	११.१	२.११
२	तातोपानी वडा नं. ४-६	१२.३४	२.३५
३	तातोपानी वडा नं. ७-९	९.६१	१.८३
४	हाँकु वडा नं. १-९	१९९.६९	३७.९९
५	लाम्ना वडा नं. १-५	९.६	१.८३
६	लाम्ना वडा नं. ६-९	११.६५	२.२२
७	ताम्ती १-५	६६.३९	१२.६३
८	ताम्ती ६-९	२०५.१९	३९.०४
जम्मा		५२५.५७	१००

स्रोत: संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

नवगठित तातोपानी गाउँपालिका ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । साविक तातोपानी गाविस सहितका ४ गाविस मिलेर यो गाउँपालिका बनेको हो । नामाकरण सन्दर्भमा गाउँपालिकाको नामाकरण हालको वडा नं. २ रहेको तातोपानी मुलको नाम बाट भएको देखिन्छ । स्वास्थ्यका दृष्टिले टाढा टाढा सम्म महत्व फैलिएको यस तातोपानीको स्नानले छालाजन्य लगाउत नसा, वात, ग्यास्ट्रीक जस्ता रोग निको हुने विश्वास रहेको छ । यो स्थल कर्णाली राजमार्गसँग जोडिएको छ ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

ता गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगत जुम्ला जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । यस गाउँपालिकामा ८ वडाहरु रहेका छन् । जुम्ला जिल्लामा विद्यमान १ नगरपालिका र ७ गाउँपालिका गरि ८ स्थानीय तह मध्ये यो गाउँपालिका एक हो । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक तातोपानी गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । पूर्ववत रूपमा नेपालको मध्यपश्चिम विकास क्षेत्रमा पर्ने कर्णाली अञ्चलमा रहेको यो गाउँपालिका जिल्ला भित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन

प्रयोजनका लागि जिल्लाकै एउटा मात्र निर्वाचन क्षेत्र रहेको भएता पनि प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका यो स्थान प्रदेश क अन्तरगत पर्दछ ।

२.४ धरातलीय अवस्था

उच्च पहाडी तथा हिमाली जिल्ला अन्तरगत रहेको यस क्षेत्रमा धरातलिय स्वरुपका हिसाबले हिमाली तथा उच्च पहाडी क्षेत्रको अधिकांश जमिनको बनौट भिरालो प्रकृतिको छ भने नदि तटिय क्षेत्र लागायतका अन्य क्षेत्रमा पनि समथर जमिन पनि रहेको छ । उच्च पहाडी श्रृंखलाले बनेको यस गाउँपालिकामा कडा खालको चट्टानी भुभाग, भीरपाखा तथा वसोवास योग्य क्षेत्र सहितको विविधतायुक्त धरातलिय अवस्थिति रहेको छ । यस क्षेत्रमा मुख्यतया तातोपानी, लाम्ना, हाँकु जस्ता स्थानमा गरि करिब १२ प्रतिशत समथर भुभाग रहेको छ र कडा खालको चट्टान र भिर रहेको यो स्थानमा चरणका लागि पाटन क्षेत्र समेत रहेको छ ।

२.५ प्राकृतिक सम्पदा

तातोपानी गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रको करीब ३६.८८ प्रतिशत जंगल र ११.८८ प्रतिशत बुट्यान गरि कूल ४८ प्रतिशत वनक्षेत्र र ३६.८८ प्रतिशत खेती गरिएको जमिन रहेको छ । गाउँपालिकालाई मुलप्रवाह क्षेत्र बनाएर अविरल बगिरहने तिला नदि, भेरी खोला, गिडी गाड लगायतका सहायक नदि तथा खोलाहरु यहाँको मुख्य प्राकृतिक सम्पदाहरु हुन् । सिंचाइको मुख्य श्रोतको रुपमा रहेको तिला नदि, गिडी खोला, भेरी खोला लगायत खोलाबाट यस क्षेत्रको तल्लो बेसी क्षेत्रको जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध रहेको छ । जैविक विवधताका हिसाबले उच्च पर्वतिय चिसो हावापानीमा पाइने जीव तथा वनस्पतिहरुमा यासागुम्बा, गुच्ची च्याउ, कस्तुरी, रेड पाण्डा मुख्य रुपमा रहेका छन् यसका पहाडको माथिल्लो भागका अधिकांस स्थानमा वन तथा खर्कहरु रहेका छन् । गिडिदह ताल, जोगीनी ताल र विष्टस्यु तालहरु रहेको यस गाउँपालिकाको उत्तरमा देखिने रमणिय हिमाली श्रृंखलाहरुले यहाँको सुन्दरता बढाएको छ । बालुवा लगायतका खनिजहरु यस क्षेत्रमा पाइन्छ । भूमिको प्रकार अनुसार भूक्षेत्रको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	भू उपयोग	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	खाली जमिन	०.०४	०.०१
२	खेति गरिएको जमिन	१९३.८२	३६.८८
३	भिर पहरा	०.०२	०.००
४	जंगल	२१७.२६	४१.३४
५	चरण क्षेत्र	४८.८०	९.२९
६	ताल तलैया	०.०१	०.००
७	बगर	१.९३	०.३७
८	बुट्यान क्षेत्र	६२.४२	११.८८
९	पानीले ढाकेको क्षेत्र	१.२६	०.२४
	जम्मा	५२५.५६	१००.००

Source: Land Reform and Mapping Project, 1996

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

ऐतिहासिक रुपमा सिंजा क्षेत्रको साँस्कृतिक विशेषता बोकेको यस क्षेत्रमा खस सभ्यता तथा हिन्दु साँस्कृतिको अनुपम संगम रहेको छ । क्षेत्री, ब्राम्हण, दलित जातीको मिश्रीत बसोवास रहेको यस गाउँपालिकामा मुख्य कामकाजी भाषा नेपाली भएता पनि स्थानीय मौलिक जुम्ली भाषा बोलीचालीमा रहेको पाइन्छ । धार्मिक रुपमा हिन्दु धर्मालम्बीहरुको उच्च बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाइले गाइजात्रा, रोपाइ जात्रा तथा चाडपर्वहरुमा कृष्णाष्टमी, तिज, जनैपुर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैते दशैं आदि प्रमुख रहेका छन् । धार्मिक तथा भाषीक रुपमा करिव एकरुपता रहेको यो क्षेत्रमा चाडपर्वका समयमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरुले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता झल्काउने गर्दछन् ।

भेषभुषाका रुपमा पुरुषहरुले मुख्य रुपमा दौरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन् । यस गाउँपालिकामा रहेका इमिल्ल्यागाडी, बाबिरा, मष्टो भवानी जस्ता मन्दिर महत्वपूर्ण सांस्कृतिक सम्पदाहरु हुन् ।

२.७ विकासका सम्भावनाहरु

तातोपानी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरुको आँकलन गर्न सकिन्छ । गाउँ विकासका सम्भावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	- ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता - तिला नदि, भेरी खोला, गिडी गाड लगायतका बाह्रै महिना बहने नदि तथा खोला - पाटन तथा चरण क्षेत्र - तातोपानी, लाम्रा, हाँकु लगायतका नदि तटिय समथर भूभाग - इमिल्ल्यागाडी पाटन, ताम्ती, हाँकु जस्ता रमणीय क्षेत्र
२	आर्थिक	- मार्सी धान, सिमि, कोदो जस्ता अर्गानीक उत्पादन - व्यवसायीक अर्गानीक स्याउका लागि प्रसिद्ध - पशुपालनको अभ्यास - वित्तिय सुविधा सहज - ताम्ती, हाँकु तथा तातोपानी लगायतका क्षेत्रमा स्थानीय बजार - तातोपानी पर्यटकीय क्षेत्र
३	सामाजिक	- उमावि सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच - कर्णाली स्वास्थ्य प्रतिष्ठान लगायत स्वास्थ्य चौकी, केन्द्र लगायतका स्वास्थ्य सुविधा - पूर्ण सरसफाईका अभ्यास - धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार
४	भौतिक पूर्वाधार	- कर्णाली राजमार्गको करिब १३ किमि क्षेत्र रहेको - आवश्यकता अनुसारका पुल तथा साँधुको निर्माण - राजमार्गबाट बाटो विस्तारको पहल - उर्जाको रुपमा विद्युत तथा सोलारको उपयोग
५	सुशासन तथा संस्थागत	- गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन - गैसको विकास कार्यमा संलग्नता

२.८ ग्राहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक र गरिवी

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा जुम्ला जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरुलाई तातोपानी गाउँपालिकाका हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ । नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार जुम्ला जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरु मध्ये ६१ औं स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४०९ रहेको छ । जसअनुसार औषत आयु ६३.१४ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्दानी १००७ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ४९.० प्रतिशत गरिव रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थालाई सम्बन्धीत वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बन्दो, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन् ।

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार र जनसंख्या क्रमशः ३११६ र १७८३४ रहेको छ । वडाअनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ७ मा ३३२९ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ५ मा १४९५ रहेको देखिन्छ । विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ५.६२ र लैंगिक अनुपात १०८.६३ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार						घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार					
	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत परिवारको आकार	लैंगिक अनुपात	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला				जम्मा	पुरुष	महिला		
१	३०७	१७४३	८६४	८७९	५.६८	९८.२९	२९९	१७४२	९०५	८३७	५.८३	१०८.१२
२	३३८	१८०२	८९३	९०९	५.३३	९८.२४	३६७	२०६८	१०९८	९७०	५.६३	११३.२०
३	२८७	१५३४	७५४	७८०	५.३४	९६.६७	३२४	१८६३	९८३	८८०	५.७५	१११.७०
४	४६७	२२२६	११०३	११२३	४.७७	९८.२२	५३१	२७३३	१४३२	१३०१	५.१५	११०.०७
५	३१०	१५११	७८०	७३१	४.८७	१०६.७	२९९	१४९७	७९८	६९९	५.०१	११४.१६
६	२४५	१३४४	६५५	६८९	५.४९	९५.०७	२८६	१५९४	७९०	८०४	५.५७	९८.२६
७	४७०	२८६६	१४६१	१४०५	६.१	१०३.९९	५६८	३३२९	१६७६	१६५३	५.८६	१०१.३९
८	२८०	१६१२	८३७	७७५	५.७६	१०८	४८९	३००८	१५९०	१४१८	६.१५	११२.१३
जम्मा	२७०४	१४६३८	७३४७	७२९१	५.४१	१००.७७	३१६३	१७८३४	९२७२	८५६२	५.६२	१०८.६३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.२ जनघनत्वको अवस्था

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ५२५.६ बर्गकिमी र जनसंख्या १७८३४ रहेको छ । वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल वडा नं. ५ को ९.६० बर्गकिमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. ८ को २०५.२ बर्गकिमी रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको जनघनत्व ३३.९३ जना प्रति बर्गकिमी रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति बर्गकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (बर्गकिमी)	प्रतिशत	
१	१७४२	९.७७	११.१	२.११	१५६.९४
२	२०६८	११.६०	१२.३४	२.३५	१६७.५९
३	१८६३	१०.४५	९.६१	१.८३	१९३.८६
४	२७३३	१५.३२	१९९.७	३७.९९	१३.६९
५	१४९७	८.३९	९.६	१.८३	१५५.९४
६	१५९४	८.९४	११.६५	२.२२	१३६.८२
७	३३२९	१८.६७	६६.३९	१२.६३	५०.१४

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति बर्गकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (बर्गकिमी)	प्रतिशत	
८	३००८	१६.८७	२०५.२	३९.०४	१४.६६
जम्मा	१७८३४	१००	५२५.६	१००	१११.२०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर का आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार ५ वर्षमुनिको २२२५ र ७० वर्ष माथिको कूल ३०४ रहेको देखिन्छ। लैंगिकताका आधारमा विभिन्न उमेर समुह अनुसार यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा	उमेर													
	१-५		६-१४		१५-२४		२५-४९		५०-५९		६०-७०		७०+	
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म
१	१०३	९५	१६१	१७०	३९९	३७१	९७	१०५	७९	४३	४९	३९	१७	१४
२	७८	७१	२६७	२२४	४४४	४१४	१३३	११०	८८	६५	५९	५८	२९	२८
३	१६१	११९	२३१	२०२	२६२	३२८	११७	११७	५९	५४	२९	४३	२४	१७
४	१२५	११३	३१०	२९२	६३८	६०२	२०१	१५६	१००	८७	३९	३८	१९	१३
५	१०३	६४	१७३	१४५	३०९	२९२	९८	१००	६२	५४	३७	३५	१२	१३
६	९८	११४	१९५	१९०	२७६	३०४	१०१	१०१	६८	६०	३३	२५	१९	१०
७	२७७	२७०	४४२	४६२	५९५	५७८	१७६	१९७	१०५	७६	५८	५२	२३	१८
८	२५०	१८४	३९६	४०७	५५५	५२२	२११	१८०	९६	६४	५३	४२	२९	१९
जम्मा	११९५	१०३०	२१७५	२०९२	३४७८	३४११	११३४	१०६६	६५७	५०३	३५७	३३२	१७२	१३२

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषाहरु मध्ये प्रायः सबैको नेपाली मातृभाषा रहेको देखिन्छ। जनगणनाको तथ्यांक अनुसार यस क्षेत्रमा ९९.८९ प्रतिशतको नेपाली मातृभाषा रहेको छ। जम्मा २० जनाले मात्र अन्य भाषा बोल्ने गर्दछन्। मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार			घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार			
	नेपाली	अन्य	जम्मा	नेपाली	अन्य		जम्मा
१	१७४३	०	१७४३	१७४१	१		१७४२
२	१८०२	०	१८०२	२०६४	४		२०६८
३	१५३३	१	१५३४	१८६१	२		१८६३
४	२२२६	०	२२२६	२७३२	१		२७३३
५	१५१०	१	१५११	१४९२	५		१४९७
६	१३४३	१	१३४४	१५९४	०		१५९४
७	२८६३	३	२८६६	३३२९	०		३३२९

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार			घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार			
	नेपाली	अन्य	जम्मा	नेपाली	अन्य		जम्मा
८	१६११	१	१६१२	३००१	७		३००८
जम्मा	१४६३१	७	१४६३८	१७८१४	२०		१७८३४
प्रतिशत	९९.९५	०.०५	१००	९९.८९	०.११		१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धार्मिक हिसाबले गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषाहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च हिन्दु धर्म मान्नेहरु १४४५९ वा ९९.४६ प्रतिशत रहेका छन्। त्यसैगरी, इसाई धर्म मान्नेहरुको जससंख्या ४६ रहेको देखिन्छ। धर्म अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नं.	धर्म अनुसार जनसंख्या (जनगणना २०६८)			धर्म अनुसार जनसंख्या (घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४)		
	हिन्दु	इसाई	जम्मा	हिन्दु	इसाई	जम्मा
१	१७२८	१५	१७४३	१७३८	४	१७४२
२	१८०२	०	१८०२	२०६६	२	२०६८
३	१५०७	२७	१५३४	१८५८	५	१८६३
४	२२१८	८	२२२६	२७३१	२	२७३३
५	१५०७	४	१५११	१४८७	१०	१४९७
६	१३३५	९	१३४४	१५८०	१४	१५९४
७	२८६६	०	२८६६	३३२९	०	३३२९
८	१५९६	१६	१६१२	२९९९	९	३००८
जम्मा	१४५५९	७९	१४६३८	१७७८८	४६	१७८३४
प्रतिशत	९९.४६	०.५४	१००	९९.७४	०.२६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जातजातिगत आधारमा जनसंख्यालाई हेर्दा सबैभन्दा उच्च ब्राम्हण क्षेत्रीको जनसंख्या ७७.३८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। त्यसरी नै सबैभन्दा बढी पहाडी दलित वडा नं ४ मा ११०२ जना रहेका छन्। गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई जातजातिगत रुपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	पहाडी वाम्हण / क्षेत्री	पहाडी आदीवासी / जनजाती	पहाडी दलित	पहाडी अन्य
१	१०५४		६८८	०
२	१४८४		५६५	१८
३	१२७६		५८०	६
४	१६२९		११०२	१
५	१०४४		४५१	१
६	१०५५		५०१	३८
७	३३२७		०	७
८	२९३१		७२	४
जम्मा	१३८००		३९५९	७५
प्रतिशत	७७.३८	०.००	२२.२०	०.४२

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.७ वैवाहिक स्थिति अनुसार जनसंख्या विवरण

वैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा यस गाउँपालिकामा ३२.९३ प्रतिशत जनसंख्या अविवाहित रहेको देखिन्छ। भने बहुविवाह गर्नेको संख्या ८८ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण							कम उमेर
	अविवाहित	एकल विवाह	बहुविवाह	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	पुनः विवाह	
१	७६३	९७६	०	०	०	०	०	३
२	७३६	११६९	३	३९	०	०	१	१२०
३	७३४	९४९	४	०	०	०	०	१७६
४	८६२	१२९७	२०	९४	३	०	६	४५१
५	४४६	९६९	३	५५	३	१	०	२०
६	१८९	६९७	२५	४९	०	१६	१६	६०२
७	९०५	१४००	१३	११२	०	१	०	८९८
८	१२३७	१३०५	२०	३९	१	१	६	३९९
जम्मा	५८७२	८७६२	८८	३८८	७	१९	२९	२६६९
प्रतिशत	३२.९३	४९.१३०९	०.४९३	२.१७५६२	०.०३९	०.१०६५४	०.१६३	१४.९७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.८ घरमुलीको विवरण

लैंगिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल २७०४ घरपरिवार मध्ये सबैभन्दा बढि पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार संख्या २३३६ र महिला घरमुली हुने परिवार ३६८ मात्र रहेको छ। १० वर्ष माथिको उमेर समुहका आधारमा सबैभन्दा उच्च ३० वर्ष देखि ३९ वर्ष सम्मका घरमुली रहेको देखिन्छ। लिंग र उमेर समुहका आधारमा घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

उमेर समुह	लैंगिकताका आधारमा घरमुली संख्या		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१०-१४	२	१	३
१५-१९	२१	९	३०

उमेर समुह	लैंगिकताका आधारमा घरमुली संख्या		
	पुरुष	महिला	जम्मा
२०-२९	३७५	७०	४४५
३०-३९	६१८	७७	६९५
४०-४९	५७५	७८	६५३
५०-५९	४२०	५९	४७९
६०-६९	२५७	६३	३२०
७०+	६८	११	७९
जम्मा	२३३६	३६८	२७०४

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

३.९ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका कूल ५३८ व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च शारिरिक अपांगता भएकाहरुको संख्या १६६ रहेको छ भने १ जनामा मनोसामाजिक अपांगता रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या								जम्मा
	शारिरिक	बौद्धिक	दृष्टि विहिन	बहिरा सुस्त श्रवण	बोली अकमकिने	मनोसामाजिक अपांगता	उपलब्ध नभएको	जम्मा	
१	१	०	०	०	०	०	१	२	४
२	१५	०	३	३	३	०	१०	३४	६८
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	२५	०	२	६	५	१	१५	५४	१०८
५	५	०	०	०	०	०	३	८	१६
६	४१	१	५	९	२	०	८	६६	१३२
७	१	०	०	०	०	०	०	१	२
८	७८	३	२०	११	४	०	३	११९	२३८
जम्मा	१६६	४	३०	२९	१४	१	४०	२८४	५६८
प्रतिशत	२९.२३	०.७०	५.२८	५.११	२.४६	०.१८	७.०४	५०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१० आवास माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ३१६३ घरपरिवार मध्ये ९९.०२ प्रतिशत वा ३१३२ घरपरिवार आफ्नै घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ। त्यसैगरी, भाडामा बस्नेको घरपरिवार संख्या २१ र अन्य खालको स्वामित्व भएका घरमा बस्ने १० रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	आवासिय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण			जम्मा
	आफ्नै	भाडा	अन्य	
१	२९९	०	०	२९९
२	३६६	१	०	३६७
३	३२०	४	०	३२४
४	५२५	५	१	५३१

वडा नं.	आवासिय स्वमित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण			जम्मा
	आफ्नै	भाडा	अन्य	
५	२९८	१	०	२९९
६	२७५	३	८	२८६
७	५६६	२	०	५६८
८	४८३	५	१	४८९
जम्मा	३१३२	२१	१०	३१६३
प्रतिशत	९९.०२	०.६६	०.३२	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.११ बसोबासका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका कुल जनसंख्या मध्ये ६९.५८ प्रतिशत जनसंख्या गणना गरेकै स्थानमा बसोबास गरेको देखिन्छ भने १८.४३ प्रतिशत जनसंख्या विदेशमा रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण				
गणना गरेको स्थानमा बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेशमा बसेको	जम्मा	
१२९४	१७९	२६९	१७४२	
१६२८	१८४	२५७	२०६८	
१२४७	२५९	३५६	१८६३	
१२४६	६३७	८५०	२७३३	
८६९	२६९	३५९	१४९७	
१२५१	११४	२२९	१५९४	
२३०७	३९८	६२५	३३२९	
२५६८	९८	३४२	३००८	
१२४०९	२१३८	३२८७	१७८३४	
६९.५८	११.९९	१८.४३	१००	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७३ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार गाउँपालिकामा कुल ७८० जन्मदर्ता, ७९ मृत्युदर्ता, १०२ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ । यस्तैगरी बसाइँसराइको सन्दर्भमा बसाइँसराइ गरी आउने र जाने क्रमशः ३ र ६ घरपरिवार रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ	
					आएको	गएको
१	१२०	१३	१२	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-
३	११०	१२	१५	-	-	-
४	२२१	२३	३०	-	१	२
५	१८९	१३	३१	-	२	४
६	-	-	-	-	-	-
७	८०	१०	८	-	-	-

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
८	६०	८	६	-	-	-
जम्मा	७८०	७९	१०२	०	३	६

स्रोत: गाउँपालिका कार्यालय, २०७४

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा अवलम्बन गरिएको पेशा मध्ये सबैभन्दा बढि कृषि पेशामा ३८.८९ प्रतिशत संलग्न रहेको देखिन्छ । भने १.९१ प्रतिशत बेरोजगार रहेका छन् । सबैभन्दा बढी वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या वडा नं ४ मा ८५० जना रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. वडा नं. २ मा २५७ जना छ । पेशा अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं	कृषि	नोकरी	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला/मजदुरी	वैदेशिक रोजगारी	व्यवसायिक कार्य	अध्ययनरत	गृहणी	बेरोजगार	अन्य
१	६५३	२२	१	८७	२६९	१२	५६५	९७	३६	०
२	९८५	३१	१३	११३	२५७	१७	५४८	८६	१८	०
३	७६२	११	१२	१५०	३५६	२३	४४१	७५	३३	०
४	१०००	४६	१९	६३	८५०	१९	५८६	५३	९६	१
५	५१५	८०	२८	१२२	३५९	२६	२८९	६५	१३	०
६	४९३	३३	२३	१०९	२२९	३७	५५८	६७	४५	०
७	१५४३	६	९	१०२	६२५	४३	८९६	८४	१९	२
८	९८४	६०	५२	९७	३४२	३५	१२५१	१०४	८०	३
जम्मा	६९३५	२८९	१५७	८४३	३२८७	२१२	५१३४	६३१	३४०	६
प्रतिशत	३८.८९	१.६२	०.८८	४.७३	१८.४३	१.१९	२८.७९	३.५४	१.९१	०.०३

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७४

४.१.२ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्रको पूर्ण बेरोजगारहरू संख्या दश वर्षमाथिको कुल ११२१० जनसंख्या मध्ये २६ जना मात्र रहेको देखिन्छ । तथापि, आर्थिक रुपमा सकृय नभएका र सधैं सकृय नहुनेहरूको जनसंख्या क्रमशः ३३.७८ तथा ४.०८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जस अनुसार रोजगार प्राप्त भएका हरूको जनसंख्या ६०.३१ रहेका छ । आर्थिक कृयाकलाप अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

आर्थिक कृयाकलाप	दस वर्ष माथिको जनसंख्या			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
रोजगार	२७५०	३३४५	६०९५	६०.३१
बेरोजगार	२५	१	२६	०.२५
सधैं सकृय नहुने	२५०	१९२	४४२	४.०८
आर्थिक रुपमा सकृय नभएका	२७९४	१६८८	४४८२	३३.७८
नखुलेको	७९	८६	१६५	१.५९
जम्मा	५८९८	५३१२	११२१०	१००.००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

४.१.३ जग्गाको किसिम

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ५२५५६ हेक्टर रहेकोमा खेती गरिएको जमिन करिव ५ प्रतिशत मात्र रहेको छ । जस मध्ये खेत २९३.४७ हेक्टर र वारी २०२९.४० हेक्टर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

खेती गरिएको जग्गाको किसिम	क्षेत्रफल (हे)	प्रतिशत
खेत	५९३.४७	१.१२
पाखो वारी	२०२९.४०	३.८६
जम्मा	२६२२	४.९८

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

४.१.४ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन कुल २० जना रहेको देखिन्छ । जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ र ४ मा रहेको पाइन्छ भने वडा नं. २ मा त्यस्ता दक्षता भएका मानव संसाधन उपलब्ध रहेको पाइदैन । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन																
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१	-	१	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३
२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	०
३	-	२	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४
४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	-	-	-	३	-	-	४
५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	-	-	३
६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२	-	-	३
७	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१
८	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२
जम्मा	०	६	०	४	०	०	०	०	०	१	०	०	१	८	०	०	२०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.५ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारीका लागि जाने कुल ६९०४ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा भारत जाने ९९ प्रतिशत रहेका छन् । खाडीमुलुक तथा मलेसिया जस्ता देशमा जाने ५२ जना रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको संख्या				
	भारत	खाडीमुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	जम्मा
१	८५५	१५	०	०	८७०
२	८९५	०	०	०	८९५

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको संख्या				
	भारत	खाडीमुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	जम्मा
३	७५०	१२	०	०	७६२
४	११३२	०	०	०	११३२
५	६७५	०	०	०	६७५
६	७१२	०	०	०	७१२
७	६०३	१०	०	०	६१३
८	१२३०	१५	०	०	१२४५
जम्मा	६८५२	५२	०	०	६९०४
प्रतिशत	९९.२५	०.७५	०.००	०.००	१००.००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.१.६ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

वडा नं	घरपरिवार संख्या	कैफियत
१	-	
२	-	
३	-	
४	-	
५	-	
६		
७		
८		
९		
जम्मा		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरुलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.२.१ सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा वर्षेभरी र मौसमी गरी १० वटा सिंचाइ पूर्वाधारबाट करिब २८९ हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस्तो सुविधाबाट ५६०५ घरपरिवार लाभान्वित रहेका छन् । आयोजनागत रुपमा सिंचाइको स्थाल, किसिम, माध्यम, उपलब्धता, सिंचित जमिन तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

सिंचाइ सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाइको किसिम	सिंचाइको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाइको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण			
खाल्मी सिंचाइ	१	कुलो	कुलो	किमी	५	वर्षेभरी	२	३५०
लाछु जिउलो सिंचाइ	२	कुलो	कुलो	किमी	३	वर्षेभरी	३	७००
बरी हाँकु सिंचाइ कुलो	४	कुलो	कुलो	किमी	२	मौसमी	२५	१००
पोरी हाँकु सिंचाइ	४	कुलो	कुलो	किमी	३	मौसमी	३५	११५

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण			
कुलो								
पाण्डे साँगु कुलो	४	कुलो	कुलो	किमी	३	मौसमी	४५	२००
राज कुलो	४	कुलो	कुलो	किमी	५	मौसमी	५५	६००
उठिल्याउ सिंचाई कुलो	५	कुलो	कुलो	किमी	४	मौसमी	६५	३०००
कडिघट्ट सिंचाई कुलो	६	कुलो	कुलो	किमी	३	मौसमी	४५	३००
कैम सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमी	३	मौसमी	१३	९०
घट्टे खोला सिंचाई	७	कुलो	कुलो	किमी	४	मौसमी	१	१५०
जम्मा					३५		२८९	५६०५

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.२ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या १२ रहेको छ भने जेटीए ६, पशुकार्यकर्ता ४ र व्यवसायिक नर्सरी १५ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धि विवरणलाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	-	१	-	-
२	२	१	१	५
३	-	१	१	-
४	३	१	१	६
५	४	१	१	२
६	३	-	-	२
७	-	१	-	-
८	-	-	-	-
जम्मा	१२	६	४	१५

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.३ कृषि कार्यका लागि जग्गाको प्रयोग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न स्वामित्वको गरी कुल ४९००१ रोपनी जग्गामा खेति गर्ने गरेको पाइएको छ। जसमध्ये आफ्नै परिवारको स्वामित्वमा रहेको ४५५५१ रोपनी जग्गामा खेति गरिएको छ भने अरुको नाममा रहेको जग्गा ५७ परिवारले १९०५ रोपनी जग्गामा खेति गरिएको पाइएको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने	अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने	अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने	कृषि कार्य	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल
-----------	--	-------------------------------------	------------------------------------	------------	----------------------------------

	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	नगर्ने परिवार	जमिन क्षेत्रफल (रोपनी)
१	२९९	१०२२	०	२३	०	०	०	१०४५
२	३६५	१३३९०	०	१८८	२	१२४२	०	१४८२०
३	३२४	१३९८	०	३७	०	०	०	१४३५
४	५१८	२५३८	१३	४८८	०	१०७	०	३१३३
५	२९८	१२७८	१	२७	०	८	०	१३१३
६	२६५	५१०	२०	९०	१	३	०	६०३
७	५६६	३०४३	२	५१०	०	१७७	०	३७३०
८	४६८	२२३७२	२१	५४२	०	८	०	२२९२२
जम्मा	३१०३	४५५५१	५७	१९०५	३	१५४५	०	४९००१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.४ अन्नबाली तथा दलहनबाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा कुल ३८१०६९ रोपनी क्षेत्रफलमा करीब १२ हजार मे.ट खाद्यान्न उत्पादन हुने देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	अन्नबाली			दलहन बाली		
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्रि (क्विन्टल)
१	८०४७	२४९४५	१२	२८३	५९३	१२४३
२	८९४७	२७७३६	५०	२४१	५०६	६५१
३	६९६८	२१६००	१२	२१९	४६०	१५४
४	१४४७८७	४४८८४१	६०	७५९	१५९४	१४५
५	६९६१	२१५७८	४०	४३७	९१८	१४३
६	८४४७	२६१८६	१०	९६	२०२	९७
७	४८१३७	१४९२२४	७१	४२५	८९३	३८५
८	१४८७७५	४६१२०३	१४	३००	६३०	१२३
जम्मा	३८१०६९	११८१३१३	२६९	२७६०	५७९६	२९४१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.५ तरकारी बाली तथा फलफुल उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने तरकारीबाली तथा फलफुल उत्पादन सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)		
१	२७३	५४३	०	९५	१०२६१	०	१६	६०६	०	२६	७१
२	५३८	४९४	९	१४५०	८४२	५३७१	२८	३५	०	५०	८९
३	१९९	६०९	२२	२०	३२९	४०१	२	१३	२	४७	१८६

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	क्षेत्रफल	उत्पादन	विक्रि	घार संख्या	उत्पादन
	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)		(केजी)
४	६६७	६७४	२८०	६८१	६८४	६२४	२०	८	१	२०७	४२७
५	३	२	०	२४	५१	११	०	०	०	०	०
६	२३	१०२	१७	२०	१६९	५४०	४	५	०	८४	९०
७	१८०१	१७६६	९७१	२७९	३२८	३२२	४४	८	५	२७४	५३४
८	६३९००	५५६	१४	१२४	१०३	२४	०	१	०	२२२	५७८
जम्मा	६७४०४	४७४६	१३१३	२६९३	१२७६७	७२९३	११४	६७६	८	९१०	१९७५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.६ खाद्यान्न उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्थालाई हेर्ने हो भने आफ्नो उत्पादनले वर्षैभरी खान पुग्ने घरपरिवार जम्मा २०१ मात्र रहेको छ। भने सबैभन्दा बढी १३४६ घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म मात्र खान पुग्ने देखिन्छ। खाद्यान्न पर्याप्तताका हिसावले वडा नं.४ का ८० घरपरिवारलाई मात्र वर्षभरि खान पुग्ने देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखि बर्ष दिन खान पुग्ने
१	६४	११६	७९	४०
२	१४५	१६५	३५	२२
३	६४	१३१	१०८	२१
४	२४७	१५५	४९	८०
५	२२९	५४	६	१०
६	१५६	१२१	६	३
७	१०४	३२५	१२०	१९
८	३३७	१३८	८	६
जम्मा	१३४६	१२०५	४११	२०१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.७ खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा

यस गाउँपालिका अन्तरगत उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीहरुमा मुख्य गरेर जागिनु, सिंदुरे र डडुवा जस्ता रोग लाग्ने गरेको देखिन्छ। खाद्यान्न बालीमा लाग्ने किरा तथा अन्य जानकारी देहाय अनुसार रहेको छ।

कृषि उपजको नाम	रोगको नाम	किराको नाम
खाद्यान्न बाली मकै, धान, गहुँ	जागिनु, सिंदुरे, डडुवा	घुन, खुम्तो, भिईलो, पुत्तो

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.८ कृषि उपजमा लाग्ने रोग कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे वालीमा तराई क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

कृषि उपजको नाम	रोगको नाम	किराको नाम
खाद्यान्न वाली मकै, धान, गहुँ	जागिनु, सिंदुरे, डडुवा	पतेरो, गवारो, फटके, फौजी कीरा, फट्याङ्गा, घुन, खुम्लो, भिईलो, पुल्तो
तरकारी वाली रायो, टमाटर, आलु, बन्दा, काउली, भेण्टा, फर्सी, चिचिण्डो, करेला, लौका, कुपिण्डो	डडुवा, जराकुहीने	खुम्लो, भिईलो, कालो किरा
फलफूल केरा, स्याउ, सुन्तला, अमिलो, ओखर, आरु, पुलाम, जारिम, कागती		गवारो, औसा, फुट फलाइ
पशु गाई गोरु, भैसी, बाखा, भेडा, बंगुर	खुरेत, तिवाउ, भ्यागुते रोग	किर्ना वत्ता, डाँस
पंक्षी कुखुरा, हाँस		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.२.९ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

पशुपन्छी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थ्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्सिसिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिवर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्मा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्बोरो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोत: पशुसेवा केन्द्र तथा समूह छलफल, २०७४

४.२.१० पशुपन्छी पालन तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा पशुपंक्षी पालन गर्ने कुल ३०८६ घरपरिवारमा ८२६८ गाइगोरु रहेको छ भने भैसी राँगाको संख्या १३४२ रहेको छ। जसबाट वार्षिक ७५६३१३ लिटर दुध उत्पादन हुन गई विक्रिबाट मात्र रु ३५४००० आम्दानी प्राप्त भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नं.	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	आम्दानी (रु. हजारमा)
१	२८७	१२	७०१	५२५७५	१३२	१३३९८	८३३	६५९७३	३७.००
२	३५५	९	८५३	६३९७५	१४३	१४५१५	९९६	७८४९०	२९.००

वडा नं.	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	आम्दानी (रु. हजारमा)
३	३१५	८	८१०	६०७५०	११४	११५७१	९२४	७२३२१	२१.००
४	५२७	४	१३२१	९९०७५	२४९	२५२७४	१५७०	१२४३४९	५२.००
५	२८४	१३	७८८	५९१००	१४७	१४९२१	९३५	७४०२१	२३.००
६	२७५	११	७६१	५७०७५	१६७	१६९५१	९२८	७४०२६	४४.००
७	५६२	६	१८२५	१३६८७५	२१४	२१७२१	२०३९	१५८५९६	१०२.००
८	४८१	७	१२०९	९०६७५	१७६	१७८६४	१३८५	१०८५३९	४६.००
जम्मा	३०८६	७०	८२६८	६२०१००	१३४२	१३६२१३	९६१०	७५६३१३	३५४.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.११ पशुपन्थी पालन तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा १०४९२ गोटा खसीबोका र भेडाबाखाहरुबाट करिब ६३ हजार केजी मासु उत्पादन भएको देखिन्छ । सबैभन्दा बढी वडा नं ७ मा १९११ गोटा खसीबोका रहेका छ भने सबैभन्दा कम ९३५ वडा नं ६ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

वडा नम्बर	भेडाबाखा/खसीबोका			कृखुरा/हास			सुगुर/बैंगुर संख्या	अन्य	
	संख्या	मासु उत्पादन (केजी)	ऊन (केजी)	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (केजी)		संख्या	मासु उत्पादन (केजी)
१	९७६	५८५५	४७	६८०	१३६०	८५०	०	०	०
२	१२०७	७२४२	३१	३६०	७२०	४५०	६		
३	१०७१	६४२६	२५	३०२	६०४	३७८	३	१	०
४	१७९२	१०७५१	४३	१७६	३५२	२२०	०	०	०
५	९६६	५७९४	२७	२२३	४४६	२७९	०	०	०
६	९३५	५६१०	३४	२५८	५१६	३२३	०	०	०
७	१९११	११४६५	१८	४०५	८१०	५०६	०	०	०
८	१६३५	९८१२	५१	२९३	५८६	३६६	०	२	०
जम्मा	१०४९२	६२९५४	२७६	२६९७	५३९४	३३७१	९	३	०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.१२ पशुपन्थीजन्य उत्पादन बिक्री वितरण सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा पशुपंक्षी पालन गर्ने घरपरिवारको तुलनामा बिक्री गर्ने घरपरिवार निकै कम रहेको देखिन्छ । पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने कुल ९५१ घरधुरीहरु मध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं ७ मा ३१३ घरहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

वडा नम्बर	पशुपन्थी तथा पशुपन्थीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार र बिक्रीको विवरण			
	पशुपन्थी तथा पशुपन्थीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार	बिक्रीबाट प्राप्त वार्षिक आम्दानी (रु.हजारमा)	बिक्री नगर्ने परिवार	जम्मा
१	७३	२८७	२२६	२९९

वडा नम्बर	पशुपन्छी तथा पशुपन्छीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार र बिक्रीको विवरण			
	पशुपन्छी तथा पशुपन्छीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार	बिक्रीबाट प्राप्त वार्षिक आमदानी (रु.हजारमा)	बिक्री नगर्ने परिवार	जम्मा
२	११४	२६६	२५३	३६७
३	३८	६७६	२८६	३२४
४	४०	२९९	४९९	५३९
५	८७	३२८	२९२	२९९
६	१२३	२५	१६३	२८६
७	३१३	३९९	२५५	५६८
८	१६३	३५६	३२६	४८९
जम्मा	९५१	२६३६	२२१२	३९६३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.१३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१४ व्यवसायिक सिपयुक्त तालीम सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न सीपयुक्त तालिम लिएकाहरु मध्ये सबैभन्दा बढी १६९ जनाले सिलाई बुनाइ सम्बन्धी तालिम लिएका छन् भने सबैभन्दा कम ५ जनाले पर्यटन सम्बन्धी तालिम लिएको देखिन्छ। सिपयुक्त तालिम लिएका जनशक्ति सबैभन्दा बढी ९० जना वडा नं ४ मा रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं २ मा ५२ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृंगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य
१	१२	२३	०	२	१२	४	३	०	३	२
२	१५	१६	१	१	९	२	५	२	१	०
३	१८	३४	०	३	८	१	२	१	१	४
४	१६	१८	५	५	१३	८	८	२	८	७
५	२१	१५	०	२	९	३	९	०	१	३
६	१६	२१	२	२	१०	७	४	०	२	०
७	११	२३	१	७	८	२	५	०	१	११
८	२४	१९	०	२	९	१	२	०	३	६

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृंगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य
जम्मा	१३३	१६९	९	२४	७८	२८	३८	५	२०	३३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

४.२.१५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

कृषिसँग सम्बन्धित समूह वा संस्थाहरुमा ६९ पशुपालन समूह ७७६, कृषि सहकारी ९, एग्रोभेट ५ र कोल्ड स्टोर ३ वटा यस गाउँपालिकामा रहेको देखिन्छ। कृषि क्षेत्रमा सामूहिक रुपमा कार्य गर्न समूह र कृषि सहकारीमा अवद्ध रहेका सदस्य सहित समूह सम्बन्धि विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रिष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु			
१	१०	१२०	१३०	२५०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	१५	१३०	२०	२	४२	-	-	-	-	२	-	-	१	१	-
३	६	८०	८०	१६०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	७	६०	२०	४	५४	२४	-	-	-	३	-	-	-	-	-
५	८	१५०	-	३	-	-	-	-	-	२	-	-	३	२	-
६	७	-	-	२	-	-	-	-	-	२	-	-	१	-	-
७	९	१००	११०	२१०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८	७	७०	७५	१४५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	६९	७१०	४३५	७७६	९६	२४	०	०	०	९	०	०	५	३	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१६ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन विवरण

तातोपानी र गिडिखोलामा कुल २ वटा पोखरी रहेको देखिन्छ। यी पोखरीबाट वार्षिक १५ किलोग्राम देखि ५० किलोग्राम सम्म माछा उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत रहेको छ।

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरीको क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	वार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	वार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा वार्षिक शुल्क (रु.)
तातोपानी	२	०.००५	५०	निजी	३००००	-
गिडिखोला	४	०.०१	१५	निजी	९०००	-

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१७ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन (फर्म) सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत कुल एउटा मात्र आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म रहेको देखिन्छ । कालो रावतले सञ्चालन गरेको सुर्य भेंडा फर्म वार्षिक ६५ वटा भेंडा उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत रहेको छ ।

फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
सुर्य भेंडा फारम	७	ताम्ती	भेंडा	वटा	६५	कालो रावत	०	१

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.२.१८ स्थानीय बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र राँका, लिताकोट, कयरकोट र टोप्लामा गरी कुल ४ वटा खुद्रा बजार रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत रहेको छ ।

बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
स्थानीय बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
राँका	१					
लिताकोट	३					
कयरकोट	७					
टोप्ला	८					

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

धार्मिक, ऐतिहासिक तथा प्राकृतिक दृष्टिले पर्यटकीय महत्व रहेका ९ वटा स्थलहरु रहेको यस गाउँपालिका भित्र धार्मिक महत्वका पर्यटकीय स्थलहरु रहेको देखिन्छ । यी स्थलहरुमा वार्षिक १० देखि १५००० जना सम्म पर्यटक वा आगन्तुक आउने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
भुयर देवता	१	पुगेको	०	१	सामुदायिक	धार्मिक	५०००
महावै देवता	१	नपुगेको	०	१	सामुदायिक	धार्मिक	८०००
तातोपानी	२	पुगेको	४	१	सामुदायिक	ऐतिहासिक,	१५००

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
						पर्यटकीय	
बाविरा मष्टो	२	पुगेको	१	०.२	सामुदायिक	धार्मिक	२०००
बुढबुढी	३	नपुगेको	०	२	सामुदायिक	ऐतिहासिक	१००००
गिडिदेव	४	नपुगेको	०	१०	सामुदायिक	ऐतिहासिक	१०
देवदियार	५	पुगेको	०	१	सामुदायिक	ऐतिहासिक, पर्यटकीय	१०००
नुदै डाव	८	नपुगेको	०	२५	सामुदायिक	धार्मिक	१५०००
कैलाश मष्ट	८	नपुगेको	०	२	सामुदायिक	धार्मिक	१०००

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी आवासीय सुविधा रहेका ९ वटा होटल र रेष्टुरेन्ट व्यवसायीक रुपमा सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ। यहाँका होटल तथा रेष्टुरेन्टहरूमा वार्षिक करिब २१४६०० आन्तरिक र ५००२७ बाह्य पर्यटक आउने गरेको देखिन्छ। ननस्टार स्तर भएका होटलहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेका छन्।

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार	होटलको स्तर	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य/विदेशी
भिम बहादुर कठायत	१	राँका	४	६	आवासीय	ननस्टार	१५००	०
प्रेम बहादुर कठायत	१	राँका	४	६	आवासीय	ननस्टार	१५००	०
हरिकृष्ण कठायत	१	राँका	५	१०	आवासीय	ननस्टार	३०००	०
सत्कार होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	२	तातोपानी	१९	१६	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	२०००००	५००००
लक्ष्मण होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	२	तातोपानी	४	६	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	३०००	१०
डाँगी होटल	२	तातोपानी	३	५	होटल	ननस्टार	१०००	०
शाह होटल एण्ड रेष्टुरेन्ट	५	ऐरेनी	२०	८	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	१००	१७
करसिंह रावत	७	कयरकोट	४	६	आवासीय	ननस्टार	३०००	०
निर्दोष शाही	८	टोप्ला	२	४	आवासीय	ननस्टार	१५००	०
जम्मा							२१४६००	५००२७

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.४ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेर्दा ३८ परम्परागत घट्ट, १ सुधारिएको घट्ट, कुटानी पिसानीका लागि डिजेल र विद्युत मिल क्रमशः १५, १ वटा रहेका छन् । तुलनात्मक रूपमा परम्परागत पानी घट्टहरूको संख्या उच्च रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	४	-	-	-	१	-	-	-	-	-
२	३	-	-	-	२	-	-	-	-	-
३	५	-	-	-	१	-	-	-	-	-
४	११	-	-	-	५	-	-	१	-	-
५	२	-	-	-	३	-	१	-	-	-
६	४	-	-	-	-	-	१	-	-	-
७	५	-	-	-	३	-	-	-	-	-
८	४	१	-	-	-	१	-	-	-	-
जम्मा	३८	१	०	०	१५	१	२	१	०	०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.५ सहकारी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुल ३ वटा सहकारी संस्थाहरू रहेको देखिन्छ । यी सहकारी संस्थाहरूबाट वार्षिक करिब १ करोड ८१ हजार ५० हजार सम्मको कारोबार हुने गरेको पाइन्छ । सहकारीहरूले गरेका लगानी रकम तथा लगानीको मुख्य क्षेत्रका बारेमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
१	देवदियार बचत तथा ऋण स.स.	५,६	५००	१२००	कृषि तथा व्यापार
२	पन्चेश्वर बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	२,४,५,६	१७५००	२५०००	व्यवसाय तथा आयआर्जन
३	नदरी ऋण तथा बचत स.सं.लि.	४	१५०	१५०	व्यापार व्यवसाय
जम्मा			१८१५०	२६३५०	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस क्षेत्रमा ३६ वटा व्यवसायहरू संचालनमा रहेका छन् । जसबाट करिब ६ करोड १७ लाख १० हजारको वार्षिक कारोबार हुने गरेको देखिन्छ । व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
चन्द्र बहादुर कठायत	१	मध्यम	एकल	१०००
खडक बहादुर कठायत	१	मध्यम	एकल	१५००

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	बडा नम्बर	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
नर बहादुर रावत	१		एकल	५००
राम लक्ष्मण जनरल स्टोर	२	किराना	एकल	२५०
सत्कार होटल एण्ड रेष्टुरेण्ट	२	होटल	एकल	५०००
लक्ष्मण होटल एण्ड रेष्टुरेण्ट	२	होटल	एकल	३००
डाँगी होटल	२	होटल	एकल	१५०
राजु डाँगी	३		एकल	२०००
तिलक बहादुर रावत	३		एकल	४०००
मान बहादुर कार्की	३		एकल	१५००
गोकर्ण रावल	३		एकल	१५००
मणिकृष्ण उपाध्याय	३		एकल	५००
रच्च बुढा	३		एकल	१०००
कालो बुढा	३		एकल	५००
टिका दत्त रावल	३		एकल	५००
पञ्चेश्वर सहकारी पसल	५	किराना	सहकारी	९०००
शाह होटल एण्ड रेष्टुरेण्ट	५	होटल	एकल	५००
पुर्ण एण्ड सानु जनरल स्टोर	५	किराना, होटल	एकल	३००
अन्तिम जनरल स्टोर	५	किराना	एकल	५००
ईश्वर क्लिनिक	५	औषधी पसल	एकल	१५०
कालिका जनरल स्टोर	६	किराना	एकल	२००
कमल एण्ड नवराज जनरल स्टोर	६	किराना	एकल	३००
दिप बहादुर रावत	७		एकल	२५००
गज बुढा	७		एकल	३६०
मक्कर रावत	७		एकल	५००
राम बहादुर रावत	७		एकल	२०००
हरि रावत	७		एकल	२५००
दल बहादुर रावत	७		एकल	८०००
धन बहादुर शाही	८		एकल	४०००
कृष्ण बहादुर शाही	८		एकल	२५००
जनक बहादुर शाही	८		एकल	२०००
भिम बहादुर शाही	८		एकल	१५००
कर्ण बहादुर शाही	८		एकल	१०००
अशोक शाही	८		एकल	१०००
ऐन बहादुर शाही	८		एकल	१२००
भरत शाही	८		एकल	१५००
जम्मा				६१७१०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.७ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

औद्योगिक कच्चा पदार्थको रूपमा यस गाउँपालिकामा बालुवा तथा खोटो जस्ता वस्तुहरु उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। जस अनुसार बालुवा १० मेट्रिक टन र खोटो एक मेट्रिक टन उत्पादन हुने गरेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	बालुवा	मे. टन	१०	
२	खोटो	मे. टन	१	

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.८ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	खनिजको नाम	पाईने स्थान
१		
२	बालुवा, चुन ढुंगा	
३		
४		
५		
६		
७		
८		

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

४.९ हाट बजार, स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण**४.१० बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण**

बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु सञ्चालनको सन्दर्भमा हेर्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत वडा नं. ५ मा एउटा मात्र वित्तीय संस्था किसान माइक्रोफाइनेन्स सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वार्षिक कारोबार, लगानी तथा लगानीको मुख्य क्षेत्रका बारेमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम (रु. हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	विकास बैंक				
ख.	वित्तीय संस्था				
	किसान माइक्रोफाइनेन्स	५	१००००	४२००	गरिब तथा विपन्नलाई व्यापार
ग.	लघु वित्त संस्था				

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.११ आयात तथा निर्यातको अवस्था

खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, दलहन, नगदे बाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी र गिट्टी/बालुवा जस्ता वस्तुहरुको आयात तथा निर्यातको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्रबाट निर्यातको भन्दा बढी आयात भएको अवस्था देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.	१००	-
गहुँ वा पिठो	मे.ट.	१०	१
मकै	मे.ट.	-	२
तरकारी			
आलु	मे.ट.	१	४
टमाटर	मे.ट.	५	-
काउली	मे.ट.	२	-
फलफूल			
केरा	मे.ट.	१	-
आँप	मे.ट.	-	-
स्याउ	मे.ट.	-	-
लिचि	मे.ट.	-	-
सुन्तला	मे.ट.	१	१०
दलहन			
मसुरो	मे.ट.	-	-
अरहर	मे.ट.	-	-
मास	क्विन्टल	-	-
तेलहन			
तोरी	मे.ट.	-	-
नगदे बाली			
तिल	मे.ट.	-	-
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	क्विन्टल	-	-
मह	लिटर	-	१
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर	-	-
मासु र मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल	-	१
अण्डा	क्यारेट	१	-
जडिबुटी	क्विन्टल	-	१५
गिट्टी वा बालुवा	मे.टन	-	५
अन्य	क्विन्टल		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

४.१२ श्रोत नक्शाहरु

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास

५.१.१ पाँच वर्ष भन्दा भन्दा माथिको साक्षरता विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पाँच वर्ष माथिको कूल १२५४९ जनसंख्या मध्ये ५२.९४ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

लिंगका आधारमा साक्षरताको स्थिति						
लिंग	५ वर्ष माथिको जनसंख्या	पढन लेख्न सक्ने जनसंख्या	पढन सक्ने जनसंख्या	पढन लेख्न नसक्ने जनसंख्या	नखुलेको	साक्षरता दर
पुरुष	६२६८	४०५४	२७९	१९२८	७	६४.६८
महिला	६२८१	२५९०	३३०	३३५५	६	४१.२४
जम्मा	१२५४९	६६४४	६०९	५२८३	१३	५२.९४

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

५.१.२ साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा वडा नं. ५ मा सबैभन्दा उच्च ७१.४ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् भने सबैभन्दा न्यून वडा नं. ७ मा ३८.२ प्रतिशत मात्र रहेको छ । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	साक्षरता दर (%)		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	६५.०	३९.८	५२.२
२	६०.५	३६.३	४८.१
३	५७.०	३३.६	४५.०
४	७१.९	४८.५	५९.९
५	८६.३	५५.९	७१.४
६	६७.१	५१.१	५८.९
७	५१.०	२४.५	३८.२
८	६६.९	५१.६	५९.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

उमेरगत साक्षरता विवरणलाई देहाय अनुसार अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	साक्षरता दर (प्रतिशत)			६-५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या			प्रौढ (१५-५९ वर्ष माथी) साक्षरता प्रतिशत		
	महिला	पुरुष	कूल	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	३७.२६	३९.८४	३८.५५	६१५	६५१	१२६६	३४	४३	३८.५०
२	२७.२७	३४.८६	३१.०७	४०९	५५८	९६७	५५	६३	५९.००

वडा नम्बर	साक्षरता दर (प्रतिशत)			६-५९ बर्ष उमेर समूहको जनसंख्या			प्रौढ (१५-५९ बर्ष माथी) साक्षरता प्रतिशत		
	महिला	पुरुष	कूल	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
३	२४.९९	३४.५७	२९.७४	४५०	६०७	१०५७	१४	३७	२५.५०
४	२७.८८	३७.२५	३२.५७	६३२	९९६	१५४८	६९	७२	७०.५०
५	३२.५३	४९.६८	३७.९९	३९७	४७७	७९४	७०	८७	७८.५०
६	२८.०४	३२.४३	३०.२४	३९३	४६९	८६२	५४	४८	५९.००
७	३३.८५	३६.९२	३५.३९	८३३	९४७	१७८०	८४	८२	८३.००
८	३२.४८	३६.५७	३४.५३	७९४	९३५	१७२९	८३	६५	७४.००
जम्मा	३०.५२८	३६.७७	३३.६५	४४४३	५५६०	१०००३	५७.८८	६२.९३	६०.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.१.३ शैक्षिक अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा करिव आधारभूत तहको शिक्षा लिनेको जनसंख्या ३३.२७ प्रतिशत रहेको छ भने स्नातकोत्तर अध्ययन गरेको जनसंख्या १०९ मात्र रहेको छ । तहगत रूपमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या							
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
१	१३४	७०९	३४७	३५	७	२३३	१६९	१०८
२	१३८	५१३	३१५	७९	११	५६२	३१८	१३२
३	१५३	२२९	३८३	३९	१२	५०२	२४३	११८
४	२४३	७०६	७४६	६५	१९	५७९	२८७	८८
५	१८३	३१०	३३०	७७	१०	३३४	१२९	१०४
६	१५६	४५६	३३९	१०१	१७	१२२	२८७	१२४
७	२५२	८६७	७८२	१३२	११	७८४	३९३	१०८
८	१५८	६६२	८०९	६७	२२	७४०	४४६	१०४
जम्मा	१४१७	४४४४	४०४३	५८७	१०९	३८५६	२२७२	८८६
प्रतिशत	८.०४५	२५.२३	२२.९५	३.३३३	०.६१९	२१.८९	१२.९	५.०३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका कूल २७ विद्यालय मध्ये सामुदायिक विद्यालय २६ वटा र संस्थागत १ वटा रहेका छन् । विद्यालयहरुको प्रकार र संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.		संख्या
क.	सामुदायिक विद्यालय	
१.	आधारभूत	६
२.	माध्यामिक	२०
ख.	संस्थागत विद्यालय	
१.	आधारभूत	१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.५ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल २७ वटा विद्यालयहरूको पूर्व प्राथमिक तहमा १२४०, आधारभूत तहमा ३३९२ र माध्यमिक तहमा ५४८ जना छात्रछात्रा अध्ययन गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत छात्र छात्राहरूको विवरण अनुसूची-१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

विद्यालयको प्रकार	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत विद्यालय	५९५	५०५	११००	८७२	७८८	१६६०	-	-	-	१४६७	१२९३	२७६०
माध्यमिक विद्यालय	-	-	-	९२९	८०३	१७३२	२९३	२५५	५४८	१२२२	१०५८	२२८०
संस्थागत विद्यालय	५०	९०	१४०	-	-	-	-	-	-	५०	९०	१४०
जम्मा	६४५	५९५	१२४०	१८०१	१५९१	३३९२	२९३	२५५	५४८	२७३९	२४४९	५१८८

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.६ सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	ठेगाना वडा नं.
१		
२		
३		
४		
५		

स्रोत:

५.१.७ विद्यालयको भौतिक अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल १३ वटा बाल विकास केन्द्र र २७ वटा विद्यालयहरूमा ६ पक्की भवन तथा ८४ वटा कच्ची भवन रहेको देखिन्छ। यी विद्यालयहरूको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण अनुसूची-२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

विद्यालयको प्रकार	भवन संख्या		कोठा संख्या	
	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची
बाल विकास केन्द्र	०	११	०	११
आधारभूत विद्यालय	४	४१	१२	९७
माध्यमिक विद्यालय	२	३२	६	७५
संस्थागत विद्यालय	-	-	-	-
जम्मा	६	८४	१८	१८३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.८ शिक्षक विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल २७ वटा विद्यालयहरूमा कूल १०४ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा १४२ शिक्षक र ५० शिक्षिका कार्यरत रहेका छन् । आधारभूत र माध्यमिक तहमा रहेका यस्ता शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक संख्या सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-३** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विद्यालयको प्रकार	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
		शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
आधारभूत विद्यालय	४६	६५	३८	३६	०	११	१०	११
माध्यमिक विद्यालय	५८	७३	९	८	१	८	४	९
संस्थागत विद्यालय	-	४	३	-	-	-	-	-
जम्मा	१०४	१४२	५०	४४	१	१९	१४	२०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.९ भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर औषत रुपमा देहाय बमोजिम रहेको छ भने विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-४** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विद्यालयको प्रकार	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
आधारभूत विद्यालय	४.८	७०.२	-	७२.५०	७७.६३	-	५७.६३	-	-	-	-	-
माध्यमिक विद्यालय	१२.६७	४३.७५	१	६८.३३	७४.४	६५.२५	७०.८	७८	-	६०	४०	-
संस्थागत विद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
औषत	८.७३	५६.९८	१	७०.४२	७६.०१	३२.६३	६४.२२	३९	-	-	-	-

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१० आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

गत वर्ष विद्यालयहरूमा आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थीहरूको जम्मा संख्या १८५८ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-५** मा प्रस्तुत छ भने तहगत विद्यार्थीको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

विद्यालयको प्रकार	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	१२९७	१४६३	५१९	६०८
माध्यमिक विद्यालय	९६५	१०९९	३५८	३७३
संस्थागत विद्यालय	९०	५०	०	०
जम्मा	२३५२	२६१२	८७७	९८१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.११ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

यस क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरूमा छात्रवृत्ति सुविधा र दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरूको स्थिति हेर्दा क्रमशः ३०३३ र ३२८२ जना रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-६** मा प्रस्तुत गरिएको छ भने तहगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

विद्यालयको नाम, स्थान	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	३९७	१४५७	१२९१	१४६३
माध्यमिक विद्यालय	९४	१०८५	२४१	२८७
संस्थागत विद्यालय	-	-	-	-
जम्मा	४९१	२५४२	१५३२	१७५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१२ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा एकीकृत पाठ्यक्रम १३ मा, इन्टरनेट १ मा र २ वटामा छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-७** मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.१.१३ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

कुल २७ वटै विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भएको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-८** मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.१.१४ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयहरूले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था हेर्दा दलित, अपाङ्ग, विपन्न र जेहेन्दार छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या २९७५ जना रहेको छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-९** मा प्रस्तुत गरिएको छ भने तहगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

विद्यालयको नाम र ठेगाना	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
	दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय	३४५	३६६	२४	१६	१०७३	-	-	-	-	-	-
माध्यमिक विद्यालय	१७५	२०७	१०	३	७३४	२	-	-	-	-	२०
संस्थागत विद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	५२०	५७३	३४	१९	१८०७	२	०	०	०	०	२०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यहाँका विद्यालयहरूसम्म पुग्न लाग्ने समयलाई आधार मान्दा १ घण्टा भन्दा बढि समय लाग्ने घरपरिवार संख्या ५० रहेको छ भने १५ मिनेट समय लाग्ने घरपरिवार ८२० रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

बडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	४००	-	-	-
२	-	-	-	-
३	३५०	-	-	-
४	-	-	-	-
५	-	-	-	-
६	-	-	-	-
७	२०	१००	१५०	३०
८	५०	१०५	१००	२०
जम्मा	८२०	२०५	२५०	५०

स्रोत: सहभागितामुलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.१.१६ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरू	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ४ स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेका छन्। यस्ता संस्थाहरूमा कूल २० स्वास्थ्यकर्मीको स्विकृत दरबन्दी रहेकोमा जम्मा ३३ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसूती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
तातोपानी स्वास्थ्य चौकी	३	६	८	-	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
हाँकु स्वास्थ्य चौकी	४	६	१०	-	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन
लाप्रा स्वास्थ्य चौकी	५	३	१०	-	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ	छैन
ताम्ती स्वास्थ्य चौकी	७	५	५	-	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
जम्मा		२०	३३	०							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरूको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व र पोषण सेवा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सोबा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
तातोपानी स्वास्थ्य चौकी	३	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ
हाँकु स्वास्थ्य चौकी	४	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
लाप्रा स्वास्थ्य चौकी	५	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन
ताम्ती स्वास्थ्य चौकी	७	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरि जम्मा २९ जना रहेका छन्। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
तातोपानी स्वास्थ्य चौकी	३	-	-	१	-	२	४	-	-
हाँकु स्वास्थ्य चौकी	४	-	-	१	-	३	४	-	२
लाप्रा स्वास्थ्य चौकी	५	-	१	१	-	१	१	-	४
ताम्ती स्वास्थ्य चौकी	७	-	२	१	-	-	१	-	-
जम्मा		०	३	४	०	६	१०	०	६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

प्रमुख वस्तीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यी स्वास्थ्य संस्थामा आईपुग्न लाग्ने समयका आधारमा १ घण्टा भन्दा बढि समय लाग्ने १०० घरपरिवार र १५ मिनेट समयमै आईपुग्न सक्ने घरपरिवार ७६५ घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्यचौकी सम्म आईपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	३००	१००	-	-
२	-	-	-	-
३	३५०	-	-	-
४	-	-	-	-
५	-	-	-	-
६	-	-	-	-
७	१००	२००	२५०	५०
८	१५	२००	१००	५०
जम्मा	७६५	५००	३५०	१००

स्रोत: सहभागितामुलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिका संख्या ३५५ जना, यहाँका स्वास्थ्य केन्द्रबाट खोप लिने बालबालिका संख्या १७२६ जना, बढ्ती अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या ८०४ जना मध्ये कुपोषित बालबालिका संख्या ६२ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बढ्ती अनुगमन गरिएका	बढ्ती अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	-	-	-	८६	२७८	२७८	२४७	-	३९४	३
४	६५	३४	९९	६५	६५	६५	६५	३४	७८	-
५	५१	१०६	२५६	३६	३६	३६	५४	३०	१२५	५७
६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	७८	-	-	७८	८७	९२	९१	३	२०७	२
८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	१९४	१४०	३५५	२६५	४६६	४७१	४५७	६७	८०४	६२

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसूति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गत वर्ष १७७ जनाले प्रसूती सेवा लिएको र १२७ जनाले स्वास्थ्य कर्मिको अनुपस्थितिमा घरमा नै सुत्केरी भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	-	-	-	-	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-	-
३	५८	६५	५१	-	५८	-	६०
४	३५	३५	३५	-	३५	-	-
५	११	४४	४४	१७	१७	-	-
६	-	-	-	-	-	-	-
७	७३	९१	७३	२९	-	६	६७
८	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	१७७	२३५	२०३	४६	११०	६	१२७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.७ मातृ शिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गतवर्षको आँकडा अनुसार जम्मा १८७ र मृत जन्मेको नवजात शिशु संख्या भने शुन्य रहेको देखिन्छ। यस क्षेत्रमा कूल ३३ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	-	५८	-	-	-	-	७३	-	२००	-
४	-	४७	-	-	४८	-	५३	-	२५	१२
५	-	९	-	-	६१५	-	२४	-	-	७
६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७
७	-	७३	-	-	१६१६	-	१८३	-	२१	७
८	-	-	-	-	०	-	-	-	-	-
जम्मा	०	१८७	०	०	२२७९	०	३३३	०	२४६	३३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.८ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि निमोनियाका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ । रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	५२५	४६०	३६०	६५	-
२	भाडा पखाला	१५००	१४००	१०००	१२०	-
३	मलेरिया	-	-	-	-	-
४	कालाजार	७	-	-	७	-
५	क्षय रोग (टिबी)	१०८	१०८	१०८	१००	-
६	कुष्ठ रोग	-	-	-	-	-
७	रक्तचाप	१०५	६५	-	४०	-
८	मुटु रोग	-	-	-	-	-
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर	२४०	२४०	२४०	४०	-
१०	पक्षघात	-	-	-	-	-
११	एचआइभि एड्स	१०	-	-	१०	-
१३	क्यान्सर	-	-	-	-	-
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	-	-	-	-	-
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	५६०	४१०	३६०	१५०	-
१६	प्रसुतीजन्य रोग	११३	८८	४८	२५	-
१७	अन्य	-	-	-	-	-
जम्मा		३१६८	२७७१	२११६	५५७	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.९ स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्याको अवस्था

यस गाउँपालिकाको समग्र जनसंख्याको स्वास्थ्यको अवस्थालाई हेर्ने हो भने दीर्घ रोगीको संख्या ८२ रहेका छ भने १७७३७ जना स्वस्थ रहेका छन् । स्वस्थको अवस्था अनुसार सबैभन्दा बढी वडा नं ७ मा दीर्घ रोगीको संख्या १३ र सबैभन्दा कम वडा नं २ र ६ मा ९, ९ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या			
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	जम्मा
१	१७२३	९	१०	१७४२
२	२०५७	२	९	२०६८
३	१८३९	१३	११	१८६३
४	२७२१	१२	७	२७४०
५	१४९६	१	१२	१५०९
६	१५३०	६४	९	१६०३
७	३३०२	०	१३	३३१५
८	२९६९	१४	११	२९९४
जम्मा	१७६३७	११५	८२	१७८३४

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७४

५.२.१० बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

वडा नं	संख्या	कैफियत
१		
२		
३		
४		
५		
६		
७		
८		
९		
जम्मा		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

५.२.११ फोहोरमैला व्यवस्थापन विवरण

वडा नं	प्रति परिवार विसर्जन हुने फोहोरमैला के.जी	कुहिने र नकुहिने वर्गीकरण गरी घरभित्र विसर्जन गर्ने परिवार संख्या
१	-	-
२	-	-
३	-	-
४	-	-
५	-	-
६	-	-
७	-	-
८	-	-
जम्मा		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

यस शिर्षकमा खानेपानी र सरसफाई सम्बन्धीत विवरणहरूलाई समावेश गरिएको छ ।

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ३१६३ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा उच्च २८२९ वा ८९.४४ प्रतिशत घरपरिवारले पाइपको धाराको पानी उपयोग गर्दछन् भने मुलको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार २१६ मात्र रहेको छ । विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	खानेपानीको श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या				
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	मुलको पानी	नदी खोला	जम्मा
१	०	१९८	१०१		२९९
२	१	३६५	१		३६७
३	०	३११	१३		३२४
४	११०	४१६	५		५३१
५	०	२९९	०		२९९
६	३	२८३	०		२८६
७	०	५६४	४		५६८
८	४	३९३	९२		४८९
जम्मा	११८	२८२९	२१६	०	३१६३
प्रतिशत	३.७३	८९.४४	६.८३	०.००	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा करिव ९५ प्रतिशत घरपरिवारमा शौचालय भएको देखिन्छ । फल्स भएको शौचालय ५५ घरपरिवारमा र सामान्य खालको शौचालय रहेको २९६७ भएको देखाउँछ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फल्स भएको	सामान्य	नभएको	
१	४	२८६	९	२९९
२	२	३५९	६	३६७
३	२	२९८	२४	३२४
४	२०	४७९	३२	५३१
५	३	२९४	२	२९९
६	५	२५३	२८	२८६
७	७	५५४	७	५६८
८	१२	४४४	३३	४८९
जम्मा	५५	२९६७	१४१	३१६३
प्रतिशत	१.७४	९३.८०	४.४६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

५.३.३ सार्वजनिक शौचालय तथा ढल सम्बन्धी विवरण

वडा नं	सार्वजनिक शौचालय रहेको स्थान	ढल सम्बन्धी विवरण
--------	------------------------------	-------------------

		ढल रहेको टोल	ढलको लम्बाई (मि)
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
जम्मा			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.४ खानेपानीका मुहान/कुँवा सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	खानेपानीका मुहान/ कुँवा	स्थान	वडा	उपयोगको अवस्था
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.५ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (वमी)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
जम्मा				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.६ कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

वडा नं	कामदारका रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका संख्या		
	बालक	बालिका	जम्मा
१			
२			
३			

४			
५			
६			
७			
८			
जम्मा			

५.३.७ बालक्लव तथा संजालको विवरण

वडा नं	बाल क्लवको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या	
			बालक	बालिका
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
जम्मा				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.३.८ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको अवस्था

वडा नं	घरपरिवार विहिन बालबालिका संख्या		
	बालक	बालिका	जम्मा
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
जम्मा			

५.३.९ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंशिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरुको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	७०	७२	५६८	३५	१४०	१	२	२४	८	१०	४३.२	१६०	१६९	५१७.२	-	-	-
२	८९	६९	६३२	२९	११६	२	४	४८	१०	१३	५५.२	१२०	१३३	३९२.४	-	-	-
३	६१	६५	५०४	२४	९६	५	१	४८	९	९	४३.२	१०१	१४३	३८३.६	-	-	-
४	८४	८८	६८८	३४	१३६	५	७	९६	८	१३	५०.४	१०५	१२५	३९०.४	-	-	-
५	५९	५५	४५६	१९	७६	२	४	४८	८	९	४०.८	४२	७५	१८४.८	-	-	-
६	३५	४४	३१६	२४	९६	१	१	१६	३	४	१६.८	९५	८४	२७९.२	-	-	-
७	३८	४४	३२८	४०	१६०	६	९	१२०	६	८	३३.६	२५०	२७४	८०२.४	-	-	-
८	४७	५१	५२४	१८	७२	४	६	८०	५	१०	३६	१४८	१६०	४५७.२	-	-	-
जम्मा	४८३	४८८	४०१६	२२३	८९२	२६	३४	४८०	५७	७६	३१९.२	१०२१	११६३	३४०७.२	०	०	०

स्रोत: वडा कार्यालय, २०७४

५.४ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.४.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वमि.)	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
जम्मा						

५.४.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत एक जना राष्ट्रिय र एक जना क्षेत्रीय स्तरका गरी २ जना भलिबल खेलाडीहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
४	दुर्गा कुमारी शाही पाण्डे	म.	२८	भलिबल	क्षेत्रीय	क्षेत्रीय पुरस्कार
५	पूर्ण प्रसाद चौलागाई	पु.	३०	भलिबल	राष्ट्रिय	

स्रोत: सहभागितामूलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र कूल २ वटा युवा क्लबहरु रहेका छन् । यस्ता क्लबहरुले खेलकुद अलावा टोल सुधार जस्ता सामाजिक गतिविधिहरुमा संलग्न रहेका छन् । यस्ता युवा क्लबहरुमा कूल १४६ युवा र ९० युवतीहरु सदस्यका रुपमा आवद्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

युवाक्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या		मुख्यकार्य
		युवा	युवती	
सहनशिल युवा क्लब	तातोपानी-१, राँका	३०	१५	टोल सुधार
पृथ्वी युवा क्लब	तातोपानी-३, लिताकोट	४०	२०	टोल सुधार
जम्मा		७०	३५	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.४.४ युवा सर्जनशीलता, उद्यमशीलता र परिचालन विवरण

युवा सर्जनशीलता, उद्यमशीलता र परिचालन सम्बन्धमा यस क्षेत्रमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा र उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवाहरुको संख्या देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या
१	५	-
२	-	-
३	२	-
४	-	-
५	-	-
६	-	-
७	३	-
८	२	-
जम्मा	१२	०

स्रोत: सहभागितामूलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.५ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.५.१ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा

वडा नं	सार्वजनिक स्थल, पाटी र चौतारा सम्बन्धी विवरण		
	सार्वजनिक स्थलको नाम	पाटी पौवा नाम	चौतारा संख्या
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			
८			
जम्मा			

५.५.२ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा नयाँ वर्ष, दशैं, तिहार, जात्रा, कुलदेवता र नदैडाब जास्ता चाडपर्वको रुपमा दशैं र तिहार मनाइने गरिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता	कैफियत
१	नयाँ वर्ष, दशैं, तिहार	स्थानीय गाउँ	वैशाख, असोज, कार्तिक	ऐतिहासिक	
२	दशैं, तिहार, जात्रा	गाउँ र बजारमा	भदौ, असोज, कार्तिक	धार्मिक, ऐतिहासिक	
३	नयाँ वर्ष, दशैं, तिहार	स्थानीय गाउँ	वैशाख, असोज, कार्तिक	ऐतिहासिक	
४	दशैं, तिहार, जात्रा	गाउँ र बजारमा	भदौ, असोज, कार्तिक	धार्मिक, ऐतिहासिक	
५	दशैं, तिहार, जात्रा	गाउँ र बजारमा	भदौ, असोज, कार्तिक	धार्मिक, ऐतिहासिक	
६	दशैं, तिहार, जात्रा	गाउँ र बजारमा	भदौ, असोज, कार्तिक	धार्मिक, ऐतिहासिक	
७	नयाँ वर्ष, दशैं, कुलदेवता	स्थानीय गाउँ	वैशाख, असोज	ऐतिहासिक, धार्मिक	
८	नयाँ वर्ष, दशैं, नदैडाब	स्थानीय गाउँ	वैशाख, असोज	ऐतिहासिक, धार्मिक	

स्रोत: सहभागितामूलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

५.६ सुरक्षा निकाय सम्बन्धी विवरण

सुरक्षा निकाय रहेको स्थान र संख्या			
जनपथ प्रहरी		सशस्त्र प्रहरी	
स्थान	संख्या	स्थान	संख्या

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेश गरिएको छ ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

कूल ८७८.०२ हेक्टर क्षेत्रमा रहेको २७ वटा सरकारी तथा सामुदायिक वन रहेको यो गाउँपालिकामा क्षेत्रफलका आधारमा सबै भन्दा ठूलो महादेव सामुदायिक वनको १७७.८४ हेक्टर क्षेत्रफल रहेको छ । यस वन क्षेत्रबाट प्रत्येक्ष लाभान्वित घरपरिवार संख्या ५४१९ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय	४५०	तरापी	३	-	२८	१००००	१००

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
	सामुदायिक	४५०		१	-	-	१०००	-
	सामुदायिक	११९	महावै सामुदायिक वन	३०.३८	५०	१८	३४७	-
	सामुदायिक	२०५	महादेव सामुदायिक वन	१७७.८४	११७.८४	३५२.५७	३०१	-
२	सामुदायिक	१४०	तातोपानी छिनारा वन	३०	४५१.०७	१६४.५	२८६.५७	-
	सामुदायिक	६६	पाउसरा बाविरा	२८	४१९.०७	११०.९७	३०८.०९	-
३	सरकारी	४२०		२	-	२४	१००००	-
	सामुदायिक	४२०	रोजिपातल सा.व.उ.स.	१	-	-	१०००	-
	सामुदायिक	२०९	राजिपातल सामुदायिक वन	७८.७४	१४३५	८७	८९.०७	-
४	सामुदायिक	९५	थलाचौर सामुदायिक वन	३१.९९	-	-	-	-
	सामुदायिक	११०	चौपाट सामुदायिक वन	५०	-	-	-	-
	सामुदायिक	१६४	लालीगुरास प्रगतिशिल सा.व.	४४.८	-	-	-	-
	सामुदायिक	४०	जालपादेवी सा. वन	३२	-	-	-	-
	सामुदायिक	१०४	महादेव सामुदायिक वन	६४.९७	-	-	-	-
५	सामुदायिक	२७७	गाडापारी सा. वन	-	-	-	-	-
६	सामुदायिक	८५	महाद सामुदायिक वन	५३.६	१८५.९१	११३.४	११००.७७	-
	सामुदायिक	७५	स्यानीपातल सा. वन	८.३१	-	-	-	-
	सामुदायिक	६३	पशुपति नमुना सा. वन	४.२५	-	-	-	-
७	सरकारी	६५०	पायक पर्ने वन	१०	-	६०	५९०००	१००००
	सामुदायिक	-	महावै सामुदायिक वन	-	-	-	-	-
	सामुदायिक	-	डग्रपानी सा. वन	-	-	-	-	-
	सामुदायिक	१६०	शिलधारा सा. वन	१९.०७	४८	१७	९.०३	-
८	सरकारी	४०२	पायक पर्ने वन	१५	०	४२	३८०००	१५०००
	सामुदायिक	२६३	धुपि सललेरी सा. वन	१११.१९	१३.२१	३.४	१९२१	-
	सामुदायिक	५०	निगालपानी सा. वन	७५.८८	२७६९	१८०३	२३०७	-
	सामुदायिक	-	कालापातल	-	-	-	-	-
	सामुदायिक	४०२		५	-	२४	२००००	१००

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
जम्मा		५४९९		८७८.०२	५४८९.९	२८४७.८४	१४५६६९.५३	२५२००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ । जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्रचराहरुको वसोवास स्थलको रूपमा परिचित छ । जडिबुटीकाहरुमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔले, अत्तिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार लगायतका वनस्पति पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रकार	विवरण
वनस्पति	लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔले, अत्तिस, टिमुर चिराइतो, पदमचाल, काकरसिरा जस्ता जडिबुटी र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार, धुपिसल्ला
पशुपन्छी	रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज

स्रोत: जानकारी अन्तरवार्ता, २०७४

६.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रमा काष्ठ र गैर काष्ठ उत्पादन अन्तरगत काठ, पतिंगर, जडिबुटी, च्याउ, खिरौला, उन्यू र यासा गुम्बा जस्ता उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ ।

६.२ जडिबुटीको विवरण

मुख्यतया २७ वटा सामुदायिक वनहरु रहेको यस क्षेत्रमा जडिबुटीको उत्पादन भने राष्ट्रिय वनहरुमा हुने गरेका छन् । यहाँका सामुदायिक वनहरुमा वार्षिक न्यूनतम आधा किलोग्राम देखि ४०००० किलोग्राम सम्म जडिबुटी उत्पादन हुने गरेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
गुची च्याउ	राष्ट्रिय वन	१	०.५	५	-
गुची च्याउ	राष्ट्रिय वन	३	०.५	५	-
खिरौला	राष्ट्रिय वन	७	३००००	६०००	-
चुक	राष्ट्रिय वन	७	२००००	१०००	-
गुची च्याउ	राष्ट्रिय वन	७	१०	१००	-
उन्यू	राष्ट्रिय वन	७	४००	१२००	-
खिरौला	राष्ट्रिय वन	८	४००००	८०००	-
यासा गुम्बा	राष्ट्रिय वन	८	१	२८००	-
जम्मा			९०४१२	१९११०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

६.३ चरन क्षेत्र

गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरूमा चरण क्षेत्रको उपलब्धता रहेको देखिन्छ । चरण क्षेत्रको व्यवस्थापन प्रणाली हेर्दा सामान्य र घुम्ती रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरण व्यवस्थापन प्रणाली
१	तरामी पाखो	पाखो (पाटन)	१००००	सामान्य
२	पिरेल पाखो	जर्मीको पाखो		सामान्य
३	रोजीपातल	गोठी गृणी पाखो	७०००	सामान्य
४	भाद्र खडेरी	खडेरी		घुम्ती
५	सिमौ खोला	भग्री खोला		सामान्य
	चाखा चौर	चाखा चौर		सामान्य
	छकल्यापानी	छकल्यापानी		घुम्ती
६	डुइसिल्या	डुइसिल्या		सामान्य
७	पोरे चौर	जगल (पाखो)	१५०००	सामान्य
८	गाग्रा पाटन	पाटन	१८०००	सामान्य
	इमिल्वा	पाखो	२००००	सामान्य

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।

६.४.१ विपदको प्रभाव

मध्यपहाडी क्षेत्रको अध्ययन अनुसार यस क्षेत्रमा जलवायु उत्पन्न विपदहरूमा प्रमुख रूपमा खडेरी, बाढी, पहिरो, रोगकिटाणु, हुरी बतास, असिना आदी रहेका छन् । यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबभन्दा बढी, दोश्रो र तेश्रोमा बाढी तथा पहिरो रहेको छ, भने प्रभावका हिसावले बनडडेलो सातौँ स्थानमा देखिएको छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खडेरी	४१.५५	४९.४०	९.०५	१००.००
बनडडेलो	४.८१	६१.८२	३३.३७	१००.००
आगलागी	०.००	१५.४६	८४.५४	१००.००
बाढी	२३.१९	१९.१३	५७.६८	१००.००
हुरीवतास	९.८५	४७.२३	४२.९२	१००.००
चट्याड	२.२७	४५.४७	५२.२६	१००.००
असिना	९.६८	५३.९५	३६.३७	१००.००
भारी वर्षा	१.९४	४१.९४	५६.१२	१००.००
खण्ड वर्षा	२.०३	४८.९२	४९.०५	१००.००
भूक्षय	२.५७	४४.९७	५२.४७	१००.००
पहिरो	१७.७३	६३.२७	१९.००	१००.००

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
हिमपात	२.२६	२.१३	९७.६१	१००.००
रोग तथा किटाणु	१७.३६	४९.६३	३३.००	१००.००

श्रोत: राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन प्रभाव प्रतिवेदन, २०१६

६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा वसोवास गर्ने अधिकतम घरधुरी वडा नं. ७ मा रहेका छन्। यस वडाका २५० घरधुरी पहिरो, बाढी तथा अति भिरालो जोखिममा रहेको देखिन्छ। वसोवास भएका वस्तीहरु अति भिरालो स्थानमा अवस्थित भएकाले विपद जोखिमको संवेदनशीलता बढ्दो पाइन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरालो	अन्य	जम्मा
१	बाइराँका	-	-	५०	३०	-	८०
	राँका	-	-	१००	१०	-	११०
२	जर्मि, वाविरा, डागिवाडा	-	५	४०	८	-	५३
३	लिताकोट	-	-	१०	१५	-	३५
४	हाँकु, गिडिखोला, गौतमवाडा	२	१५	२१	१५	-	५३
५	भुम्म, ठाडागोहो, गहडा	५	११	३५	९	-	६०
६	हियाखोला, कुडीघट्ट, धौलापानी	५	१३	४५	१७	-	८१
७	सर्मि, सुर्कि, ताम्ती	१५०	-	५०	५०	-	२५०
८	थलाले	३०	-	१०	-	-	४०
	मछालदेउ, डुङ्ग्री	२०	-	८०	७०	-	१७०
	टोप्ला, मुछाली, बुढावाडा	२०	१२	१३	७०	-	११५
जम्मा		२३२	५६	४५४	२९४	०	१०४७

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षती हुने विपद उच्च देखि न्यून क्रमशः बाढी, सर्पदंश, चट्याङ्ग, आगलागी र जंगली जनावरबाट क्षती प्रमुख रहेको पाइन्छ। मानवीय क्षती हुनुमा बढी जोखिमयुक्त र संवेदनशीलताका रुपमा बाढी रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्प दंस		जंगली जनावर बाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	-	-	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	-	१	-	५	-	-	-	-	-	-	-	२	-	२	-	-	१	२
५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्प दंस		जंगली जनावर बाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	०	१	०	८	०	०	०	०	०	०	०	३	०	२	०	०	१	२

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी तथा सर्पदंसको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (चैत्र देखि असोज) मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	चैत्र, वैशाख		श्रावण		जेष्ठ, मंसिर	असोज	भदौ, असोज
२	चैत्र, वैशाख, कार्तिक, मंसिर	श्रावण, भदौ	श्रावण देखि असोज		चैत्र देखि असार	असार, श्रावण	श्रावण देखि कार्तिक
३	चैत्र, वैशाख		श्रावण		जेष्ठ, मंसिर	असोज	भदौ, असोज
४	चैत्र, वैशाख, कार्तिक, मंसिर	श्रावण, भदौ	श्रावण देखि असोज		चैत्र देखि असार	असार, श्रावण	श्रावण देखि कार्तिक
५	चैत्र, वैशाख, कार्तिक, मंसिर	श्रावण, भदौ	श्रावण देखि असोज		चैत्र देखि असार	असार, श्रावण	श्रावण देखि कार्तिक
६	चैत्र, वैशाख, कार्तिक, मंसिर	श्रावण, भदौ	श्रावण देखि असोज		चैत्र देखि असार	असार, श्रावण	श्रावण देखि कार्तिक
७	चैत्र, मंसिर		श्रावण		कार्तिक, मंसिर	भदौ, असोज	असोज, कार्तिक
८	चैत्र, मंसिर		श्रावण		कार्तिक, मंसिर	भदौ, असोज	असोज, कार्तिक

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.५ विपदको असर विवरण

विपदको असर वा प्रभावका दृष्टिकोणले हेर्दा यस गाउँपालिकाका वडा नं. २, ४, ५ र ६ मा आगलागी, सर्पदंस र जंगली जनावरबाट सिर्जना हुने विपदको जोखिमको असर उच्च रहेको छ। क्षेत्रका आधारमा घरगोठमा बढी विपदको असर पर्ने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	२,४,५,६	७	२५००००	३	१५००००	-	-	११	५०००००
बाढी डुवान	२,४,५,६	१४१	५००००००	१५	१३५०००	६०	२५०००००	१९	१०००००
पहिरो	२,४,५,६	१३	६३००००	६	८५०००	७	१९५०००	२	३००००
शितलहर		-	-	-	-	-	-	-	-

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
रोग माहामारी		-	-	-	-	-	-	-	-
सर्पको टोकाइ	४,५	२	१५०००	-	-	-	-	-	-
भूकम्प		-	-	-	-	-	-	-	-
जंगली जनावरबाट क्षती	४	१	३००००	-	-	-	-	-	-
अन्य		-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा		१६४	५९२५०००	२४	३७००००	६७	२६९५०००	३२	६३००००

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.४.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

विगत तीन वर्षको तथ्यांक हेर्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरू मध्ये संख्यात्मक तथा आर्थिक रूपमा बाढी डुवान तथा पहिरोका कारण सबैभन्दा धेरै क्षती पुगेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान	१	०	०	०	०	०	१	५००००	०	५००००	
	४	२	३००००००	६	१००००००	०	०	३	१२०००००	३	१५०००००
पहिरो	४	१	२०००००	२	१३००००	२	१३०००००	०	०	०	०
भूकम्प	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जंगली जनावरको क्षती	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा		३	३२०००००	८	११३००००	२	१३०००००	४	१२५००००	३	१५५००००

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.५ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

यस गाउँपालिकाका अन्तरगत ४ वटा संरक्षित पानी मुहान रहेका छन्। त्यसैगरी ३ क्षेत्रहरूमा नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	
गोरथला	२	गोरथला	४	१
बुढबुढी	३	लिताकोट		१
पानीखोला संरक्षित पानी मुहान	४,५	पानीखोला	१३	२

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
पिप्लेरी खानेपानी मुहान	६	पिप्लेरी	२	१
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
हाँकु टापु	४	हाँकु टापु	१	१
भुम्माचौर बाल्चौर	५	लाप्रा	१	१
कूडी नदी नियन्त्रण	६	कडी धौलापानी	१	१
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो				

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

६.६ जलश्रोत तथा जलाधर क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

यस गाउँपालिका भित्र बाह्रै महिना वहने खोलाहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । घट्ट, सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ ।

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। जस अन्तरगत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरू समावेश गरिएको छ।

७.१ यातायात पूर्वाधार

तातोपानी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने करिब १३ किमि कर्णाली राजमार्गको सडक खण्ड रहेको छ। राजमार्ग देखि अन्य भागमा जाने सडक निर्माणधिन रूपमा रहेको छ।

७.१.१ सवारी सुबिधा र रुट

कर्णाली राजमार्ग अन्तरगत रहेको क्षेत्रबाट विहान र बेलुकी काठमाण्डौ, नेपालगंज र सुर्खेस सम्मका लागि यातायात संचालन हुने गर्दछ।

७.१.२ सडक सञ्जालको विवरण

गाउँपालिकाका सबै वडाका वस्तीहरू सडक सञ्जालमा जोडिएको देखिन्छ। यहाँ करिब ५९.५ किलोमिटर सडक सञ्जाल रहेको पाइन्छ भने वार्षिक करिब ४५२०० जना लाभान्वित हुने गरेका छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	कर्णाली राजमार्ग	राँका	बाइराका	१	पक्की	५०००
२	कर्णाली राजमार्ग	लिताकोट	खड्कावाडा	२.५	कालो पत्रे	३५००
	कर्णाली राजमार्ग	जर्मी	वाविरा	१	कालो पत्रे	१७००
३	कर्णाली राजमार्ग	लिताकोट	जर्मी	२	कालो पत्रे	६०००
४	ग्रामीण राजमार्ग	डाँगीवाडा	गिडिखोला	४	कच्ची	४०००
५	कर्णाली राजमार्ग	ऐरेनी	उम्गाड	२.५	कालो पत्रे	३०००
६	कर्णाली राजमार्ग	ऐरेनी	वाविरा	२.५	कालो पत्रे	२०००
७	हिमाली राजमार्ग	त्रिवेणी	इमिल्चा	२२	कच्ची	१००००
८	हिमाली राजमार्ग	त्रिवेणी	इमिल्चा	२२	कच्ची	१००००
जम्मा				५९.५		४५२००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.३ पैदल मार्गको विवरण

वडाका वस्तीहरूलाई पैदल मार्गले जोडेका छन्। गाउँपालिका अन्तरगत करिब २२.५ किलोमिटर लामो पैदल मार्ग रहेको देखिन्छ। साथै यी मार्गका कारण १७६०० जना लाभान्वित हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	पैदल मार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
१	लिताकोट बाइराका गोरेटो	लिताकोट	बाइराँका	२	३०००
२	तातोपानी साग बाटो	तातोपानी	डाँगीवाडा	१	१५००

वडा नम्बर	पैदल मार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
	कच्ची बाटो	जर्मी	वाविरा	१	१००
४	नदरी नियापानी गिडिखोला	गौतमवाडा	नियापानी	३.५	४०००
६	कच्ची बाटो दियाखोला	ऐरेनी	हिमा खोला	१	१५००
७	सर्मि, सुर्की, ताम्ती गोरेटो	सर्मि	ताम्ती	४	३०००
	ताम्ती बारागाउँ गोरेटो	ताम्ती	बारागाउँ	३	१५००
८	डुङ्ग्री, हछालदेउ, टोप्ला गोरेटो	डुङ्ग्री	टोप्ला	३	२०००
	टोप्ला थलाले गोरेटो	टोप्ला	थलाले	४	१०००
जम्मा				२२.५	१७६००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.४ पुल पुलेसाको विवरण

कुल १६ वटा पुल तथा पुलेसा रहेको गाउँपालिकामा भोलुङ्गे पुल ८, बेलीब्रीज १ र ७ वटा काठे पुल रहेको देखिन्छ । पुलको नाम, पुल रहेको खोला वा खोल्सी, जोडिने वस्ती, लम्बाई, अवस्था तथा निर्माण भएको वर्षका बारेमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला/खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे/ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	राँका साँगु	तिला नदी	राँका	जिउलो	काठे	१५	राम्रो	२०६१
२	वाविरा भो.पुल	तिला नदी	वाविरा	डाँगीवाडा	भोलुङ्गे	४०	ठिकै	
	जर्मी भो.पुल	तिला नदी	जर्मी	डाँगीवाडा	भोलुङ्गे	५०	ठिकै	
	धवाडी काठे पुल	तिला नदी	वाविरा	गौतमवाडा	काठे	१५	जिर्ण	
४	पत्थेनी भो. पुल	खिडिखोला	पत्थेनी	पाण्डेवाडा	भोलुङ्गे	५०	ठिकै	
	जार गाउँ भो. पुल	खिडिखोला	नियापानी	जारगाउँ	भोलुङ्गे	४०	ठिकै	
	ठाटा सागु	खिडिखोला	पत्थेनी	पाण्डेवाडा	काठे	१५	जिर्ण	
	चुला सागु	खिडिखोला	हाँकु	जैतपुर	काठे	२०	जिर्ण	
	हाँकु सागु	तिला नदी	ऐरेनी	हाँकु	काठे	४०	जिर्ण	
७	लामा बगर भो. पुल	खोल्सा	ताम्ती	पाखो	भोलुङ्गे	२५	राम्रो	२०७४
	कयरकोट पुल	खोल्सा	सुर्कि	खोप्दी	भोलुङ्गे	२५	राम्रो	२०६२
	पातर सागु पुल	खोल्सा	बारागाउँ	थलाले	बेलीब्रीज	१०	राम्रो	२०७१
	सर्मि काठे साँगु	खोल्सा	सर्मि	खोप्दी	काठे	१०	जिर्ण	२०७०
	ताम्ती दाडिम टाकुरा	खोल्सा	ताम्ती	जंगल	काठे	१०	जिर्ण	२०६८
८	घटेखोला पुल	खोल्सा	टोप्ला	बुढावाडा	भोलुङ्गे	१२	राम्रो	२०७२
	इमिल्चा पुल	खोल्सा	इमिल्चा	बाजु	भोलुङ्गे	५०	राम्रो	२०७३

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.५ सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत गाउँपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूको अलावा पशु सेवा केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, इलाका वन कार्यालय र वर्थीङ्ग सेन्टर रहेको देखिन्छ। यी कार्यालयहरू रहेको स्थान, क्षेत्रफल तथा भवनको अवस्थाका बारेमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था
				जग्गा	भवन	
१	पशु सेवा केन्द्र	राँका	पशु सेवा शाखा	१०००	२	जिर्ण
२						
३	स्वास्थ्य चौकी	लिताकोट	तातोपानी स्वास्थ्य चौकी	१००	१	राम्रो
४	हाँकु स्वास्थ्य चौकी	हाँकु	स्वास्थ्य चौकी			ठिकै
	वडा कार्यालय	हाँकु	वडा नं. ४ कार्यालय			जिर्ण
५	वडा कार्यालय	लाप्रा	वडा नं. ५ कार्यालय			ठिकै
	स्वास्थ्य चौकी भवन	लाप्रा	स्वास्थ्य चौकी			ठिकै
	वन कार्यालय	ऐरेनी	इलाका वन कार्यालय			ठिकै
७	स्वास्थ्य चौकी	ताम्ती	ताम्ती स्वास्थ्य चौकी	५००	१	राम्रो
	वर्थीङ्ग सेन्टर	लामाबगर		१२०	१	राम्रो
८						

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.१.६ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत कुल ६ वटा सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू रहेको देखिन्छ। वडा नं. २, ४, ५ र ६ मा रहेका यी भवनहरू बिउ संकलन, बैठक, बचत संकलन, कृषि उत्पादन संकलन कार्यका लागि प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। यस्ता भवनहरूबाट कुल ५०९ घरधुरी लाभान्वित हुने गरेका छन्। वडागत रूपमा कार्यालयहरूको विस्तृत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१							
२	पञ्चदेवल सामुदायिक	जर्मी	बिउ संकलन			ठिकै	३०
३							
४	जैतपुर सामुदायिक भवन	जैतपुर	बैठक			ठिकै	३०
	गौतमवाडा सामुदायिक भवन	गौतमवाडा	बचत संकलन			ठिकै	८४
	महिला विकास भवन	हाँकु	बैठक र बचत			ठिकै	१०५
५	कोल्ड स्टोर	श्रीनगर	स्याउ, सिमी संकलन			ठिकै	२१५
६	हिमदुस्का बिउ बैंक	हियाखोला	बिउ संकलन			ठिकै	४५
जम्मा							५०९

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

गाउँपालिकामा प्रायजसो सबै घरपरिवारमा दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा दाउराको उपयोग गर्ने गर्दछन् । कूल ३१६३ घरधुरी मध्ये ९९.४९ प्रतिशत वा ३१४७ घरपरिवारमा दाउराको उपयोग हुने गरेको देखिन्छ । अन्य घरपरिवार मध्ये एल पि ग्यास २ परिवारमा इन्धनको रूपमा उपयोग हुँदै आएको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार घरपरिवार संख्या					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ घरपरिवार संख्या				
	दाउरा	एल पि ग्यास	गोबर ग्याँस	नखुलेको	जम्मा	दाउरा	एल पि ग्यास	गोबर ग्याँस	अन्य	जम्मा
१	३०७	०	०	०	३०७	२९९	०	०	०	२९९
२	३३७	०	०	१	३३८	३६६	०	०	१	३६७
३	२८७	०	०	०	२८७	३२४	०	०	०	३२४
४	४६७	०	०	०	४६७	५२२	०	०	९	५३१
५	३०९	०	०	१	३१०	२९८	१	०	०	२९९
६	२४१	१	०	३	२४५	२८२	१	०	३	२८६
७	४६५	०	१	४	४७०	५६८	०	०	०	५६८
८	२७९	०	०	१	२८०	४८८	०	०	१	४८९
जम्मा	२६९२	१	१	१०	२७०४	३१४७	२	०	१४	३१६३
प्रतिशत	९९.५६	०.०४	०.०४	०.३७	१००	९९.४९	०.०६	०.००	०.४४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा सबैभन्दा बढि सोलारको उपयोग १५८६ वा ५०.१४ प्रतिशत घरपरिवारले गर्ने गरेको छ । त्यसैगरी विद्युत र मट्टितेल उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः १४९५ र १ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ बमोजिम बत्तीको इन्धन उपभोग अनुसार घरपरिवार संख्या				
	विद्युत	मट्टितेल	सोलार	अन्य	जम्मा
१	०	०	२८६	१३	२९९
२	१७६	०	१७९	१२	३६७
३	०	०	३१५	९	३२४
४	१३७	०	३८९	५	५३१
५	२४२	०	४५	१२	२९९
६	०	१	२६७	१८	२८६
७	०	०	५६६	२	५६८
८	०	०	४८३	६	४८९
जम्मा	५५५	१	२५३०	७७	३१६३
प्रतिशत	१७.५५	०.०३	७९.९९	२.४३	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.३ आधुनिक सुबिधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुबिधा हेर्दा ३८.५१ प्रतिशत घरधुरीले रेडियो र ८६.६६ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल जस्ता सुबिधाको उपयोग गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाईल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/टक
१	२०३	६	२९९	०	०	०	०	०	०
२	१६८	७	३०८	२	०	२४	०	०	०
३	९५	१२	२९३	०	०	४	०	०	०
४	२६०	१५	३९४	५	०	१८	०	०	०
५	२२२	११	२९२	२	०	१६	०	०	०
६	१२४	९	२५५	०	०	१	१	०	०
७	७८	१३	४५६	०	०	०	०	०	०
८	६८	१२	४४४	३	०	१	०	०	०
जम्मा	१२१८	८५	२७४१	१२	०	६४	१	०	०
प्रतिशत	३८.५१	२.६९	८६.६६	०.३८	०.००	२.०२	०.०३	०.००	०.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत यस क्षेत्रमा रहेका घरहरूको बनावटका आधारमा प्रकार र यस्ता घरमा बसोवास गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण उल्लेख गरिएको छ।

७.४.१ घरको जगकोका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरू जगको आधारमा हेर्दा प्रायः सबै घरपरिवार ढुङ्गा, इटा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ। जस अनुसार ९९.०५ प्रतिशत रहेको छ भने ढुङ्गा र सिमेन्ट प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या समान २९ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	जनगणना २०६८ बमोजिम वसोवास गर्ने घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ बमोजिम वसोवास गर्ने घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					
	ढुङ्गा, इटा र माटो प्रयोग	सिमेन्ट र इटाको प्रयोग	काठको खम्बा	नखुलेको	जम्मा	माटो वा ढुङ्गा	सिमेन्ट वा ढुङ्गा	फ्रमे स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	जम्मा
१	३०६	१	०	०	३०७	२९४	५	०	०	०	२९९
२	३३६	०	०	२	३३८	३६१	६	०	०	०	३६७
३	२८६	०	०	१	२८७	३२२	२	०	०	०	३२४
४	४६६	१	०	०	४६७	५२२	८	०	०	१	५३१
५	३०७	०	२	१	३१०	२९५	४	०	०	०	२९९
६	२४२	०	०	३	२४५	२८६	०	०	०	०	२८६

वडा नं.	जनगणना २०६८ बमोजिम बसोबास गर्ने घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ बमोजिम बसोबास गर्ने घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					
	ढुङ्गा, इटा र माटो प्रयोग	सिमेन्ट र इटाको प्रयोग	काठको खम्बा	नखुलेको	जम्मा	माटो वा ढुङ्गा	सिमेन्ट वा ढुङ्गा	फ्रमे स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	जम्मा
७	४६६	०	०	४	४७०	५६८	०	०	०	०	५६८
८	२७९	०	०	१	२८०	४८५	४	०	०	०	४८९
जम्मा	२६८८	२	२	१२	२७०४	३१३३	२९	०	०	१	३१६३
प्रतिशत	९९.४१	०.०७	०.०७	०.४४	१००	९९.०५	०.९२	०.००	०.००	०.०३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.२ छानाको प्रकारका आधारमा घरधुरी

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरूलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा माटोले छाएका घरहरूमा ८५.१४ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेको देखिन्छ। सबै भन्दा न्यून संख्यामा आरसिसि घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या १७ मात्र रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छाना भएको	अन्य
१		२०		२	१९	२५८	०
२		२८		१	२५	३१४	०
३		५६		५	१७	२४६	१
४		७४		१	२२	४३३	१
५		८८		२	२१	२३७	२
६		३२		३	१८	२२३	१०
७		१५		०	१५	५३८	०
८		२७		३	१३	४४४	२
जम्मा	०	३४०	०	१७	१५०	२६९३	१६
प्रतिशत	०.००	१०.७५	०.००	०.५४	४.७४	८५.१४	०.५१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.३ मापदण्ड अनुसार बनेका घर सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका ३१६३ घरहरूमध्ये कुनै पनि वडामा मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरहरू बनेका छैनन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
१	०	२९९	२९९	०	२९९	२९९
२	०	३६७	३६७	०	३६७	३६७
३	०	३२४	३२४	०	३२४	३२४

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
४	०	५३१	५३१	०	५३१	५३१
५	०	२९७	२९७	०	२९७	२९७
६	०	२८६	२८६	०	२८६	२८६
७	०	५६८	५६८	०	५६८	५६८
८	०	४८९	४८९	०	४८९	४८९
जम्मा	०	३१६१	३१६१	०	३१६१	३१६१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

७.४.४ गाउँ नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा सार्वजनिक बस तथा जीपहरु चल्ने गरेको देखिन्छ। करिब २२ वटाको संख्यामा सवारी साधनहरु चल्ने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		बस पार्क स्थल	बस विसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		
१	बस, जीप	१०		धडाफाला
२				
३	बस, जीप	१०		दनिसेरा
४				
५				
६				
७	निजी जीप	१	त्रिवेणी	कयरकोट, टोप्ला
८	निजी जीप	१	त्रिवेणी	कयरकोट, टोप्ला

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

७.४.५ गाउँ नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन विवरण

गाउँपालिकाका वडा नं. १, ३, ७ र ८ मा गरी ४ वटा शवदाह स्थल तथा समाधि स्थल रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

स्थल	ठेगाना
राँका मडापोल्ल	तातोपानी-१, तिला नदी
बुइरुख	तातोपानी-३, तिला नदी
भेरी खोला	तातोपानी-७
भेरी खोला	तातोपानी-८

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७४

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ।

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरु रहेका छन्। गाउँपालिकामा १ जना निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, १ जना लेखापाल र १ जना कार्यालय सहयोगीहरु रहेका छन्। वडा कार्यालयहरुमा सचिव, लेखापाल र सामाजिक परिचालकहरु समेत रहेका छन्।

८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका गाउँपालिका, अन्य सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वाडा नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका					
	वडा कार्यालय	वडा नं. २ कार्यालय	जर्मी	२	२	तातोपानी वडा नं. २
		वडा नं. ४ कार्यालय	हाँकु	४	८	तातोपानी वडा नं. ४
		वडा नं. ५ कार्यालय	लाप्रा	५	३	तातोपानी वडा नं. ५
		वडा नं. ६ कार्यालय	धौलापानी	६	२	तातोपानी वडा नं. ६
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी	तातोपानी स्वास्थ्य चौकी	लिताकोट	३	८	स्वास्थ्य उपचार
		स्वास्थ्य चौकी	हाँकु	४	१०	स्वास्थ्य उपचार
		स्वास्थ्य चौकी	लाप्रा	५	९	स्वास्थ्य उपचार
३	कृषि					
४	पशु सेवा	पशु सेवा केन्द्र	राँका	१	४	पशु उपचार
५	हुलाक					
६	वन	इलाका वन कार्यालय	ऐरेनी	५	६	तातोपानी गाउँपालिका
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी	हाँकु प्रहरी चौकी	ऐरेनी	५	५	४, ५, ६ वडा
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वाडा नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
	संस्थान, समिति आदी					

स्रोत: गाउँकार्यपालिका, २०७४

८.१.२ गाउँपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन

विषयगत शाखा	पद	नाम	सम्पर्क नं.

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.७ गाउँसभा तथा गाउँकार्यपालिका सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	पद
१.		
२.		
३.		
४.		
५.		
६.		
७.		
८.		
९.		
१०.		
११.		
१२.		
१३.		
१४.		
१५.		
१६.		
१७.		

स्रोत: गाउँकार्यपालिका, २०७४

८.१.३ गाउँपालिकाको अचल सम्पत्ति

क्र.सं.		अनुमानित मूल्य (रु.)	कैफियत
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.१.४ गाउँपालिकाको आय विवरण

गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्षको अनुमानित र वास्तविक विवरण तथा चालु आर्थिक वर्षको अनुमानित आय विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात	४६	४६	९२
घरजग्गा कर	-	-	-
मालपोत वा भूमिकर	३५	-	३५
हाटवजार पसल कर	-	-	-
सवारी साधन कर	-	-	-
मनोरञ्जन कर	-	-	-
वहाल विटौरी	-	-	-
विज्ञापन कर	-	-	-
व्यवसाय कर	-	-	-
व्यवसायिक भिडियो कर	२२	२०	२२
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर	-	-	-
सेवा शुल्क	-	-	-
दस्तुर	-	-	-
विक्री आय	-	-	-
दण्ड जरिवाना, पञ्जीकरण दस्तुर	३५	३५	३५
अन्य आय	-	-	-
स्रोत उपयोग बाँडफाँड	-	-	-
प्रदेश अनुदान	-	-	-
वित्तीय समानीकरण अनुदान	-	-	-
सशर्त अनुदान	-	-	-
विशेष अनुदान	-	-	-
समपुरक अनुदान	-	-	-

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
संघीय अनुदान	-	-	-
वित्तीय समानीकरण अनुदान	-	-	-
सशर्त अनुदान	-	-	-
विशेष अनुदान	-	-	-
समपुरक अनुदान	-	-	-
जम्मा आय	१३८	१०१	१८४

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२ संघसंस्था सम्बन्धी विवरण

८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा गरी करिब १५३ वटा सामुदायिक संस्थाहरू रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य
१	-	१०	२	-	-	-	२	१	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	-	६	१	-	-	-	१	१	-	-	-
४	२	९	९	६	१	-	९	२	२	२	-
५	३	६	३	३	२	-	५	५	२	२	-
६	२	५	२	१	२	-	४	५	१	१	-
७	-	९	४	-	-	-	३	३	-	-	-
८	-	७	३	-	-	-	२	२	-	-	-
जम्मा	७	५२	२४	१०	५	०	२६	१९	५	५	०

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकामा व्यापार व्यवसाय लगायतका आयआर्जनमूलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने बचत समूहहरू रहेका छन्। समूहहरूमा संलग्न महिला र पुरुषको संख्या तथा जातजाती सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
	१	२००	२०५	४०५	१००	०	०	१००	०	०	
	३	१५०	२००	२५०	८०	०	०	८०	०	०	
परम्परागत समूह											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा कुल ७ वटा विभिन्न उद्देश्यका लागि सञ्चालित कृषक तथा उद्यमी समूहहरू रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम छ ।

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूह संख्या	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु. हजारमा)	लगानी रकम (रु. हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
			सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
			महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
मूल स्याउ उत्पादन समूह	१											
कुल बाध कृषि समूह	१											
तल्लगना फलफुल समूह	१											
बाल अनुगमन कृषि समूह	३											
हिमाली कृषि समूह	७											
भैसिखाल कृषि समूह	७											
च्याउ तथा तरकारी उत्पादन समूह	८											

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

श्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण, २०७४

८.३ ऐन, नीति, नियम र कार्यप्रणाली**८.३.१ गाउँपालिका ऐन, नीति, नियम, निर्देशिका तथा मापदण्डहरू****८.१.२ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट**

यस क्षेत्रमा रहेको गैसस तथा अगैसस र बजेट तथा विषयगत क्षेत्र देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	गैसस	विषयगत क्षेत्र तथा उपक्षेत्र	बजेट रु हजारमा	सहयोगी निकाय
१				
२				
३				
४	सिडिपि	क्षमता विकास, जिविकोपार्जन, पूर्वाधार विकास	५५००	बेलायती सहयोग नियोग
५				
जम्मा				

स्रोत: गाउँकार्यपालिका, २०७४

अनुसूची १: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत विद्यालय														
प्रगतिशील आवि	१	सामुदायिक	६४	४१	१०५	-	-	-	-	-	-	६४	४१	११५
गणेश आवि	१	सामुदायिक	-	-	-	८९	१०८	१९७	-	-	-	८९	१०८	१९५
हिमाली आवि	२	सामुदायिक	-	-	-	६२	४६	१०८	-	-	-	६२	४६	११५
भवानी आवि	२	सामुदायिक	-	-	-	९१	७८	१६९	-	-	-	९१	७८	११५
सुन्दरमणि आवि	२	सामुदायिक	-	-	-	७१	७०	१४१	-	-	-	७१	७०	११५
कालिका आवि	३	सामुदायिक	१५४	१५०	३०४	-	-	-	-	-	-	१५४	१५०	११५
गणेश आवि	४	सामुदायिक	-	-	-	४३	३३	७६	-	-	-	४३	३३	११५
मष्टा आवि	४	सामुदायिक	-	-	-	७१	७३	१४४	-	-	-	७१	७३	११५
त्रिवेणी आवि	४	सामुदायिक	-	-	-	४७	४३	९०	-	-	-	४७	४३	११५
मालिका आवि	४	सामुदायिक	-	-	-	६४	३६	१००	-	-	-	६४	३६	११५
कालिका आवि	५	सामुदायिक	-	-	-	८८	७७	१६५	-	-	-	८८	७७	११५
कालिका आवि	६	सामुदायिक	-	-	-	६२	५०	११२	-	-	-	६२	५०	११५
भगवती आवि	६	सामुदायिक	-	-	-	७३	५७	१३०	-	-	-	७३	५७	११५
जनजागृति आवि	७	सामुदायिक	-	-	-	१११	११७	२२८	-	-	-	१११	११७	११५
जनता सेवक आवि	७	सामुदायिक	९९	८३	१८२	-	-	-	-	-	-	९९	८३	११५
जनता सेवक आवि	८	सामुदायिक	७५	७३	१४८	-	-	-	-	-	-	७५	७३	११५
महादेव आवि	८	सामुदायिक	४६	३९	८५	-	-	-	-	-	-	४६	३९	११५
जनप्रिय आवि	८	सामुदायिक	८१	६६	१४७	-	-	-	-	-	-	८१	६६	११५
सुर्यदय आवि	८	सामुदायिक	२२	२४	४६	-	-	-	-	-	-	२२	२४	११५
नदैदेवी आवि	८	सामुदायिक	५४	२९	८३	-	-	-	-	-	-	५४	२९	११५
जम्मा			५९५	५०५	११००	८७२	७८८	१६६०	०	०	०	१४६७	१२९३	२३००
माध्यमिक विद्यालय														
हिमशिखर मावि	२	सामुदायिक	-	-	-	१५८	१२१	२७९	९३	१२३	२१६	२५१	२४४	११५
नेत्रज्योति मावि	४	सामुदायिक	-	-	-	९२	७६	१६८	८६	५५	१४१	१७८	१३१	११५

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
दुर्गा मावि	५	सामुदायिक	-	-	-	१२२	१०६	२२८	११४	७७	१९१	२३६	१८३	११५
दुर्गा मावि	७	सामुदायिक	-	-	-	१४८	११८	२६६	-	-	-	१४८	११८	११५
जनजागृति मावि	७	सामुदायिक	-	-	-	२१२	१८४	३९६	-	-	-	२१२	१८४	११५
कालिका मावि	८	सामुदायिक	-	-	-	१९७	१९८	३९५	-	-	-	१९७	१९८	११५
जम्मा			०	०	०	९२९	८०३	१७३२	२९३	२५५	५४८	१२२२	१०५८	६९०
संस्थागत विद्यालय														
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	संस्थागत	५०	९०	१४०	-	-	-	-	-	-	५०	९०	११५
कुल जम्मा			६४५	५९५	१२४०	१८०१	१५९१	३३९२	२९३	२५५	५४८	२७३९	२४४१	३१०५

अनुसूची २: विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्च को क्षमता	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
बाल विकास केन्द्र												
भवानी बावि केन्द्र	२	-	१	-	१	छैन	छैन	-	-		छ	छ
थलाचौर बावि केन्द्र	४	-	१	-	१							
बालज्योति बावि केन्द्र	४	-	१	-	१					कच्ची	छ	छैन
नमुना बावि केन्द्र	४	-	१	-	१							
कालिका बावि केन्द्र	५	-		-								
पुजा बावि केन्द्र	५	-	१	-	१							
कालिका बावि केन्द्र	५	-	१	-	१							
जे.वि. बावि केन्द्र	५	-	१	-	१						छ	
श्रीनगर बावि केन्द्र	५	-	१	-	१						छ	
हियाखोला बावि केन्द्र	६	-	१	-	१					कच्ची	छ	छैन
धौलापानी बावि केन्द्र	६	-	१	-	१	छैन	छैन		१००			
महादेव बावि केन्द्र	६	-										
हिमाली नमूना बावि केन्द्र	६	-	१	-	१			-	११०			
जम्मा		०	११	०	११							
आधारभूत विद्यालय												
प्रगतिशील आवि	१	-	१	-	४	छैन	छैन	-	१५०००	पर्खाल	छैन	छैन
गणेश आवि	१	-	२	-	८	छैन	छैन	४	३०००	पर्खाल, तारवार	छ	छ
हिमाली आवि	२	-	२	-	५	छैन	छैन	४	६००	कच्ची	छ	छैन
भवानी आवि	२	-	३	-	७				१५००	कच्ची	छ	छ
सुन्दरमणि आवि	२	-	-	-	-				-			
कालिका आवि	३	-	२	-	८	छैन	छैन	४	१५००		छ	छ

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्च को क्षमता	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
मष्टा आवि	४	१	२	२	४	छैन	छैन	३	१८४६	कच्ची	छैन	छैन
गणेश आवि	४	-	२	-	८	छैन	छैन	३	१५९६५		छैन	छैन
त्रिवेणी आवि	४	-	३	-	३			३		कच्ची	छ	छैन
मालिका आवि	४	१	३	२	६			४	८००	कच्ची	छ	छैन
कालिका आवि	५	-	३	-	६			४	१४१९	कच्ची	छ	छ
कालिका आवि	६	-	३	-	७			३	२५००	कच्ची	छ	छैन
भगवती आवि	६	२	-	८	-	छैन	छैन	३	४००	कच्ची	छ	छैन
जनजागृति आवि	७	-	४	-	८	छैन	छैन	४	७००	पर्खाल	छ	छ
जनता सेवक आवि	७	-	२	-	४	छैन	छैन	४	७००	पर्खाल	छ	छ
जनता सेवक आवि	८	-	२	-	५	छैन	छैन	४	१०००	पर्खाल	छ	छ
महादेव आवि	८	-	२	-	४	छैन	छैन		४००		छैन	छैन
जनप्रिय आवि	८	-	२	-	४	छैन	छैन	४	४००	पर्खाल	छ	छ
सुर्यदय आवि	८	-	१	-	२	छैन	छैन		३००		छ	छ
नदैदेवी आवि	८	-	२	-	४	छैन	छैन		५००		छ	छ
जम्मा		४	४१	१२	९७							
माध्यमिक विद्यालय												
हिमशिखर मावि	२	-	३	-	१२	छ	छ	४	८०००	पक्की	छ	छ
नेत्रज्योति मावि	४	१	६	२	१४	छैन	छ	४	७२००	कच्ची	छ	छ
दुर्गा मावि	५	१	६	४	१६		छ	४	६०००	पक्की	छ	छ
दुर्गा मावि	७	-	४	-	१०	छैन	छैन	४	१५००		छ	छ
जनजागृति मावि	७	-	५	-	१०	छैन	छैन	४	१०००		छ	छ
कालिका मावि	८	-	८	-	१३	छैन	छैन	४	१२००		छ	छ
जम्मा		२	३२	६	७५							
संस्थागत विद्यालय												
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	-	-	-	-				-			
कुल जम्मा		६	८४	१८	१८३							

अनुसूची ३: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
आधारभूत विद्यालय										
प्रगतिशील आवि	१	सामुदायिक	१	२	२	२	-	१	१	१
गणेश आवि	१	सामुदायिक	५	८	२	२	-	१	१	१
हिमाली आवि	२	सामुदायिक	-	३	२	२	-	-	-	-
भवानी आवि	२	सामुदायिक	२	४	२	२	-	१	१	१
सुन्दरमणि आवि	२	सामुदायिक	३	५	२	२	-	-	-	-
कालिका आवि	३	सामुदायिक	३	५	२	२	-	१	१	१
गणेश आवि	४	सामुदायिक	३	३	३	३	-	-	-	-
मष्टा आवि	४	सामुदायिक	३	३	४	३	-	-	-	-
त्रिवेणी आवि	४	सामुदायिक	४	२	१	१	-	-	-	-
मालिका आवि	४	सामुदायिक	४	४	२	२	-	२	१	२
कालिका आवि	५	सामुदायिक	१	७	-	-	-	-	-	-
कालिका आवि	६	सामुदायिक	१	५	२	१	-	-	-	-
भगवती आवि	६	सामुदायिक	३	३	२	२	-	-	-	-
जनजागृति आवि	७	सामुदायिक	२	१	१	१	-	-	-	-
जनता सेवक आवि	७	सामुदायिक	२	२	१	१	-	१	१	१
जनता सेवक आवि	८	सामुदायिक	४	३	३	३	-	१	१	१
महादेव आवि	८	सामुदायिक	२	२	२	२	-	१	१	१
जनप्रिय आवि	८	सामुदायिक	२	२	२	२	-	१	१	१
सुर्यदय आवि	८	सामुदायिक	-	-	१	१	-	-	-	-
नदैदेवी आवि	८	सामुदायिक	१	१	२	२	-	१	१	१
जम्मा			४६	६५	३८	३६	०	११	१०	११

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
माध्यमिक विद्यालय										
हिमशिखर मावि	२	सामुदायिक	१२	१२	१	१	-	२	१	२
नेत्रज्योति मावि	४	सामुदायिक	८	८	-	-	-	१	-	१
दुर्गा मावि	५	सामुदायिक	१८	१७	१	१	-	२	१	३
दुर्गा मावि	७	सामुदायिक	६	११	-	-	-	१	१	१
जनजागृति मावि	७	सामुदायिक	८	१०	३	२	१	१	१	१
कालिका मावि	८	सामुदायिक	६	१५	४	४	-	१	-	१
जम्मा			५८	७३	९	८	१	८	४	९
संस्थागत विद्यालय										
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	सामुदायिक	-	४	३	-	-	-	-	-
कुल जम्मा			१०४	१४२	५०	४४	१	१९	१४	२०

अनुसूची ४: भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
आधारभूत विद्यालय													
प्रगतिशील आवि	१	५	-	-	७०	-	-	-	-	-	-	-	-
गणेश आवि	१	४	-	-	७५	-	-	८०	-	-	-	-	-
हिमाली आवि	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
भवानी आवि	२	-	७	-	-	८०	-	८५	-	-	-	-	-
सुन्दरमणि आवि	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कालिका आवि	३	७	-	-	७५	-	-	-	-	-	-	-	-
गणेश आवि	४	-	६५	-	-	४६	-	२०	-	-	-	-	-
मष्टा आवि	४	-	८०	-	-	७०	-	५१	-	-	-	-	-
त्रिवेणी आवि	४	-	८०	-	-	९०	-	५८	-	-	-	-	-
मालिका आवि	४	-	१००	-	-	९५	-	६५	-	-	-	-	-
कालिका आवि	५	-	६५	-	-	८०	-	४९.७१	-	-	-	-	-
कालिका आवि	६	-	८०	-	-	८०	-	५९	-	-	-	-	-
भगवती आवि	६	-	८४.६	-	-	८०	-	५१	-	-	-	-	-
जनजागृति आवि	७	५	-	-	७०	-	-	-	-	-	-	-	-
जनता सेवक आवि	७	७	-	-	७५	-	-	-	-	-	-	-	-
जनता सेवक आवि	८	४	-	-	७५	-	-	-	-	-	-	-	-
महादेव आवि	८	३	-	-	६०	-	-	-	-	-	-	-	-
जनप्रिय आवि	८	६	-	-	७५	-	-	-	-	-	-	-	-
सुर्यदय आवि	८	३	-	-	७०	-	-	-	-	-	-	-	-
नदैदेवी आवि	८	४	-	-	८०	-	-	-	-	-	-	-	-
औषत		४.८०	७०.२०	-	७२.५०	७७.६३	-	५७.६३	-	-	-	-	-

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
माध्यमिक विद्यालय													
हिमशिखर मावि	२	-	८५	-	-	७९	-	६५	-	-	६०	-	-
नेत्रज्योति मावि	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
दुर्गा मावि	५	-	५१	१	-	४८	१	४४	४७	-	६०	४०	-
दुर्गा मावि	७	३	२४	-	५०	८०	९०	८०	८५	-	-	-	-
जनजागृति मावि	७	२५	-	-	६५	७०	८५	८५	९०	-	-	-	-
कालिका मावि	८	१०	१५	-	९०	९५	८५	८०	९०	-	-	-	-
औषत		१२.६७	४३.७५	१.००	६८.३३	७४.४०	६५.२५	७०.८०	७८.००	-	६०.००	४०.००	-
संस्थागत विद्यालय													
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कुल औषत		८.७३	५६.९८	०.५०	७०.४२	७६.०१	३२.६३	६४.२२	३९.००	-	३०.००	२०.००	-

अनुसूची ५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय					
प्रगतिशील आवि	१	४१	६४	-	-
गणेश आवि	१	१०८	८९	-	-
हिमाली आवि	२	४६	६२	४६	६२
भवानी आवि	२	७८	९१	७८	९१
सुन्दरमणि आवि	२	७०	७१	७०	७१
कालिका आवि	३	१५४	१५०	-	-
गणेश आवि	४	३३	४३	३३	४३
मष्टा आवि	४	७३	७१	७३	७१
त्रिवेणी आवि	४	४३	४७	४३	४७
मालिका आवि	४	३६	६४	३६	६४
कालिका आवि	५	७७	८८	७७	८८
कालिका आवि	६	५०	६२	५०	६२
भगवती आवि	६	५७	७३	१३	९
जनजागृति आवि	७	११७	१११	-	-
जनता सेवक आवि	७	८३	९९	-	-
जनता सेवक आवि	८	७३	७५	-	-
महादेव आवि	८	३९	४६	-	-
जनप्रिय आवि	८	६६	८१	-	-
सुर्यदय आवि	८	२४	२२	-	-
नदैदेवी आवि	८	२९	५४	-	-
जम्मा		१२९७	१४६३	५१९	६०८
माध्यमिक विद्यालय					
हिमशिखर मावि	२	१२१	१५८	१२१	१५८
नेत्रज्योति मावि	४	१३१	१७९	१३१	९३
दुर्गा मावि	५	१८३	२३६	१०६	१२२
दुर्गा मावि	७	१४८	११७	-	-
जनजागृति मावि	७	१८४	२१२	-	-
कालिका मावि	८	१९८	१९७	-	-
जम्मा		९६५	१०९९	३५८	३७३
माध्यमिक विद्यालय					
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	९०	५०	-	-
कुल जम्मा		२३५२	२६१२	८७७	९८१

अनुसूची ६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय					
प्रगतिशील आवि	१	३५	६४	३५	६४
गणेश आवि	१	५५	९०	१०८	८९
हिमाली आवि	२	-	६२	४६	६२
भवानी आवि	२	२५	९१	७८	९१
सुन्दरमणि आवि	२	१७	७१	७०	७१
कालिका आवि	३	६०	१५०	१५४	१५०
गणेश आवि	४	२२	४३	३३	४३
मष्टा आवि	४	६४	७१	७३	७१
त्रिवेणी आवि	४	३१	४०	४३	४७
मालिका आवि	४	२६	६४	३६	६४
कालिका आवि	५	९	८८	७७	८८
कालिका आवि	६	२८	६२	५०	६२
भगवती आवि	६	२५	७३	५७	७३
जनजागृति आवि	७	-	१११	११७	१११
जनता सेवक आवि	७	-	९९	८३	९९
जनता सेवक आवि	८	-	७५	७३	७५
महादेव आवि	८	-	४६	३९	४६
जनप्रिय आवि	८	-	८१	६६	८१
सुर्यदय आवि	८	-	२२	२४	२२
नदैदेवी आवि	८	-	५४	२९	५४
जम्मा		३९७	१४५७	१२९१	१४६३
माध्यमिक विद्यालय					
हिमशिखर मावि	२	४४	२५८	-	-
नेत्रज्योति मावि	४	५०	१७९	-	-
दुर्गा मावि	५	-	१२२	१०६	१२२
दुर्गा मावि	७	-	११७	-	-
जनजागृति मावि	७	-	२१२	५०	७०
कालिका मावि	८	-	१९७	८५	९५
जम्मा		९४	१०८५	२४१	२८७
संस्थागत विद्यालय					
मातृभूमी ई.बो. स्कुल	५	-	-	-	-
कुल जम्मा		४९१	२५४२	१५३२	१७५०

अनुसूची ७: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विशेष व्यवस्था

विद्यालयको नाम, ठेगाना	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
प्रगतिशील आवि	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
गणेश आवि	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
हिमशिखर	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
हिमाली आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
भवानी आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सुन्दरमणि आवि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
कालिका आवि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
गणेश आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
मष्टा आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
नेत्रज्योति मावि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
त्रिवेणी आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
मालिका आवि	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	भएको
कालिका आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
दुर्गा मावि	५	नभएको	नभएको	नभएको	भएको	भएको
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
कालिका आवि	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
भगवती आवि	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
दुर्गा मावि	७	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जनजागृति मावि	७	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जनजागृति आवि	७	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जनता सेवक आवि	७	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जनता सेवक आवि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
कालिका मावि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
महादेव आवि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जनप्रिय आवि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
सुर्यदय आवि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
नदैदेवी आवि	८	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

अनुसूची ८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
प्रगतिशील आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
गणेश आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
हिमशिखर	२	भएको	भएको	भएको	भएको
हिमाली आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
भवानी आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
सुन्दरमणि आवि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
कालिका आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
गणेश आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
मष्टा आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
नेत्रज्योति मावि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
त्रिवेणी आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
मालिका आवि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
कालिका आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
दुर्गा मावि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	भएको	भएको	भएको	भएको
कालिका आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
भगवती आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
दुर्गा मावि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
जनजागृति मावि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
जनजागृति आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
जनता सेवक आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
जनता सेवक आवि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
कालिका मावि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
महादेव आवि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
जनप्रिय आवि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
सुर्यदय आवि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
नदैदेवी आवि	८	भएको	भएको	भएको	भएको

अनुसूची ९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
आधारभूत विद्यालय												
प्रगतिशील आवि	१	१५	१७	५	४	६४	-	-	-	-	-	-
गणेश आवि	१	५४	३७	१	१	८९	-	-	-	-	-	-
हिमाली आवि	२	-	-	३	-	३	-	-	-	-	-	-
भवानी आवि	२	२५	२१	२	१	२३	-	-	-	-	-	-
सुन्दरमणी आवि	२	१७	१८	१	-	१८	-	-	-	-	-	-
कालिका आवि	३	४०	४५	३	२	१५४	-	-	-	-	-	-
गणेश आवि	४	२२	२१	२	२	२३	-	-	-	-	-	-
मष्टा आवि	४	६४	६८	२	३	७०	-	-	-	-	-	-
त्रिवेणी आवि	४	१८	२१	-	-	२१	-	-	-	-	-	-
मालिका आवि	४	२६	४०	१	-	४०	-	-	-	-	-	-
कालिका आवि	५	९	१३	-	-	१३	-	-	-	-	-	-
कालिका आवि	६	२८	४६	-	१	४६	-	-	-	-	-	-
भगवती आवि	६	२५	१७	४	२	२१	-	-	-	-	-	-
जनजागृति आवि	७	-	-	-	-	१११	-	-	-	-	-	-
जनता सेवक आवि	७	-	-	-	-	९९	-	-	-	-	-	-
जनता सेवक आवि	८	-	-	-	-	७५	-	-	-	-	-	-
महादेव आवि	८	-	-	-	-	४६	-	-	-	-	-	-
जनप्रिय आवि	८	२	२	-	-	८१	-	-	-	-	-	-
सुर्यदय आवि	८	-	-	-	-	२२	-	-	-	-	-	-
नदैदेवी आवि	८	-	-	-	-	५४	-	-	-	-	-	-
जम्मा		३४५	३६६	२४	१६	१०७३	०	०	०	०	०	०

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार											
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
माध्यमिक विद्यालय													
हिमशिखर मावि	२	४४	५०	-	२	५०	-	-	-	-	-	-	
नेत्रज्योति मावि	४	५०	५९	-	-	५९	-	-	-	-	-	२०	
दुर्गा मावि	५	८०	९७	२	१	९९	-	-	-	-	-	-	
दुर्गा मावि	७	-	-	२	-	११७	-	-	-	-	-	-	
जनजागृति मावि	७	-	-	-	-	२१२	-	-	-	-	-	-	
कालिका मावि	८	१	१	६	-	१९७	२	-	-	-	-	-	
जम्मा		१७५	२०७	१०	३	७३४	२	०	०	०	०	२०	
संस्थागत विद्यालय													
मातृभुमी ई.बो. स्कुल	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
जम्मा		५२०	५७३	३४	१९	१८०७	२	०	०	०	०	२०	

अनुसूची १०: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु

अनुसूची १० (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

.....गाउँ/नगरपालिका

२०७४ भाद्र

..... गाउँ/नगरपालिका
संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार संख्या)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ	
					आएको	गएको
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन															
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य	
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
१																
२																
३																
४																
५																
६																
७																
८																
जम्मा																

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
जम्मा						

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जम्मा								

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कछुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
जम्मा								

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
जम्मा				

[illegible]

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			वित्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
साना								
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)

★ व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्य)	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (कि.मी.)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
खुद्रा बजार						

खण्ड ग: सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

[illegible]

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

[illegible]

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
जम्मा														

३.१.३ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरु	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							
१.							
२.							
ख. प्रावधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

३.१.४ शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
जम्मा										

[illegible][illegible]

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार											
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार*	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा

*१. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. निजी अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआईभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. निजी क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या									
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मुनीका	२ बर्ष मुनीका	५ बर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	बादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपबि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत बर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-५९ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कुष्ठ रोग					

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग(१.खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडकमार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे / टुष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
४	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
५	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
६	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
७	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साम्भेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
८	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							

नोट: जड़िबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बभन पर्दछ।

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)घ
जम्मा					

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				
जम्मा				

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरण व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
जम्मा				

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरघुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
जम्मा							

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याड)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१.																		
२.																		
३.																		
४.																		
५.																		
६.																		
७.																		
८.																		
जम्मा																		

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१							
२							

३							
४							
५							
६							
७							
८							
जम्मा							

५.५.४ विपदको असर विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षति	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षति									
अन्य									
जम्मा									

५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण									
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	
बाढी डुवान										
पहिरो										
भूकम्प										
जंगली जनावरको क्षति										
अन्य										
जम्मा										

५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय सरकार					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											
बचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
ड.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका/नगरपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटैरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची १० (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (ख), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

.....गाउँपालिका /नगरपालिका

२०७४

..... गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण
पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१. परिचय

- १.१ प्रदेश नं :
 १.२ जिल्लाको नाम : कोड :
 १.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :
 १.४ वडा नं :
 १.५ वस्तीको नाम: कोड :
 १.६ मार्गको नाम:
 १.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :
 १.८ परिवार क्रम संख्या :
 १.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्य अनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर (१ वर्षमाथिका लागी मात्र)	बसोबासको अवस्था (स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० वर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प ५. ढाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मूलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फलस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरु	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	

मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ २. छैन २.१० ⇨

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ? १. छ २. छैन

२.११ परिवारको सरदर वार्षिक आम्दानी कति छ? (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ? (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सूर्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्दुक, काँक्रो				
करेला, धिरोला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? १. छ २. छैन २.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरूको विवरण दिनुहोस् (संख्या उल्लेख गर्ने) ।

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आमदानी (रु.)
१	गाइगोरु/वाच्छावाच्छी								
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	वाखा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रिच								
									

२.१६ तपाइको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

१. माछापालन पोखरी संख्या: पोखरीको क्षेत्रफल: हेक्टर बार्षिक उत्पादन: के.जि.
 २. मौरी घर संख्या: बार्षिक मह उत्पादन: केजि
 ३. रेशमखेती कोयो संख्या: उत्पादन: केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस्) ।

- क. ३ महिनासम्म ख. ४ देखि ६ महिना सम्म
 ग. ७ देखि ९ महिनासम्म घ. ९ महिना भन्दा बढी

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ बर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाछन्? १. छ २. छैन यदि भए सोको विवरण दिनुहोस् ।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रिकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदी)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सुँगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाइको घर कती वटा छ? संख्या

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस्)

१. नीजि/आफ्नै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको
 ३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको ४. आरसिसि ढलान भएको

५. काठको छाना भएको

६. माटोको छाना भएको

७. अन्य (उल्लेख गर्ने)

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड बेयरिङ ५. काठको खम्बा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ?

१. छ २. छैन

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ?

१. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिंगी
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदी महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्यमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाह्यमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदीवासी ४. तराई जनजाती आदीवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दु २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभुत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्यावारिधि (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी) ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोल तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टीविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के) ३. बादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुन्रा, पाकी, टमाटा) ५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. घोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खङ्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमर १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदीवासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, बालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाङ्ग गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छत्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली

४.	मधेशी जनजाती तथा आदीवासी	१. किसान, मेचे (बोडो) २. धानुक, भुङ्गड, सतार (सन्थाल)ण ३. थारू, राजवंशी, गन्गाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाहुमण तथा क्षेत्री	सवै पहाडी मूलका बाहुमण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाहुमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी /भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजबोध, कुशवाहा

उत्तरदाताको नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

सर्वेक्षक नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

अनुसूची ११: गाउँ तथा नगरपालिकाबाट वस्तुगत विवरणका लागि छानिएका कार्यदलका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद
१.	गंगादेवि उपाध्याय	संयोजक
२.	अंगराज डाँगी	सदस्य सचिव
३.	धिरज जैसी	सदस्य
४.	विशाल खड्का	सदस्य
५.	मक्कर बहादुर रावत	सदस्य
६.	कृष्ण बहादुर शाही	सदस्य
७.	हरि बहादुर डाँगी	सदस्य
८.	डिल्ली बहादुर रावत	सदस्य
९.	प्रेम बहादुर कठायत	सदस्य
१०.	नवराज न्यौपाने	सल्लाहकार
११.	मणिकृष्ण उपाध्याय	सल्लाहकार
१२.	विष्णु बहादुर रावल	सल्लाहकार
१३.	दुर्गा प्रसाद पाण्डे	सल्लाहकार

सन्दर्भ सामाग्री

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७४ । काठमाण्डौ: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौ: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.